
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Kisbajcs Község Önkormányzata

2018-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	31
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	38
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	41
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	44
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	49
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	52
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	54
1. A HEP IT részletei.....	54
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	54
A beavatkozások megvalósítói.....	56
Jövőképünk.....	57
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	58
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	69
3. Megvalósítás.....	77
A megvalósítás előkészítése.....	77
A megvalósítás folyamata.....	77
Monitoring és visszacsatolás.....	78
Nyilvánosság.....	79
Érvényesülés, módosítás.....	80
4. Elfogadás módja és dátuma.....	81

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.), a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Vének Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az Ebktv. 31. § (1) bekezdése alapján minden települési önkormányzatnak ötévente, öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot kell elfogadnia, amelyben elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetét – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára –, majd a feltárt problémákra reagálva meghatározza az esélyegyenlőséget elősegítő célokat és tevékenységeket.

Az esélyegyenlőség mindenki számára érték, így az önkormányzatoknak is érdeke, hogy a fent megnevezett célok megvalósuljanak, így Nagybajcs Község Önkormányzata a törvényi előírásoknak is megfelelően megalkotja Helyi Esélyegyenlőségi Programját (továbbiakban: Program).

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Programmal összehangolja a település más dokumentumait valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy a Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés a Helyi Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kisbajcs közigazgatási területe az Alsó-Szigetközben, a Nagy-Duna és a Kis-Duna között helyezkedik el. A Győri Kistérségben, Győr-Moson-Sopron megye északkeleti részén, Győrtől mintegy 2 km távolságra északkeleti irányban fekszik. Területe: 8,74 km². Külterületén mezőgazdasági tevékenység folyik, valamint vízgazdálkodási és erdő területek alkotják.

Története és mai élete

Kisbajcsot az írott források először 1252-ben említették Baych alakban. Az elnevezése a Baj melléknévből képződött valószínűleg „cs” kicsinyítő képző hozzáadásával. Az 1357-ben keletkezett oklevél szerint a falu már a győri püspökség birtoka volt. A Bajcsi család 1458-ban a püspöki részen a kisbajcsiaknak birtokrészeket adott el. Alig egy évtized múltán, 1466-ban Kisbajcsot curialis nemesi községként említik, amelynek birtokosai egyházi nemesek, akik a győri püspöknek a fegyvertartási és vízhalászati jogért adót fizettek. Régi fennmaradt okiratokból tudott, hogy ugyanebben az évben a kisbajcsi nemesek és a vámosiak között per folyt egy területről, s végül Hunyadi Mátyás a vámosiak javára döntött; de arról is szól hír, hogy Héderváry Pál 1471-ben elzálogosította Újfalut Vrac Mihály kisbajcsi földesúrnak.

A mohácsi csatavesztés idején a térség nagyon fontos szerepet játszott halászatilag. Ezt bizonyítja, hogy 1526-ban Nagybajcs, Kisbajcs, Bácsa és Szava helységek fegyverforgatói Oross János vezetésével a Duna átkelőit őrizték a töröktől. Az 1544-es összeírás Kisbajcsot egytelkes nemesek által lakott községként említette. Ezek a nemesek 1582-ben Győr vármegye rendeletére részt vettek a mérgesi őrhely építésében is.

Győr 1594-es ostromakor a keresztény seregek az ún. Táborhelyen, amely Kisbajcs határában található, ágyúsáncokat emeltek. A törökök másodsorra 1683-ban dúlták fel a falut, ekkor a lakosság a nehezen megközelíthető mocsaras vidéken keresett menedéket. A XVIII-XIX. században a falu lélekszáma is egyenletesen növekedett: 1866-ban már 267 katolikus magyar ember lakta.

Kisbajcsot és Szőgyét 1927-ben közigazgatásilag egyesítették. 1929-ben már körjegyzőségi székhellyé vált, ennek ellenére a kisfalvak sorába tartozott: 1938-ban 447 lakosa volt. A II. világháború után elindult a földosztás, azonban más problémával is szembe kellett nézni: a Duna Gőzhajózási Társaság megszűnése miatt nagyon sokan állás nélkül maradtak. A falu lakóinak 80 %-a a II. világháború előtt mezőgazdasági tevékenységet űzött, de a fellendülő győri hadiipar is egyre nagyobb vonzerőt gyakorolt a földnélküliek számára. A falu villamosítása 1948-ban fejeződött be. Az 1954-es nagy szigetközi árvíz Kisbajcsot is elérte, és a lakóházak 70%-a elpusztult. Mai arculata is az árvíz után alakult ki, mivel a lakóházak többsége újjáépült. Kisbajcs lakóinak lélekszáma 2003-ban is csak 751 fő volt. Napjainkra a lakossága közel 900 fő, amit az új lakótelkek beépülésének, és Győrhöz való közelségének köszönhet. A lakosság alapellátása jó színvonalon történik: szép és korszerű óvoda biztosítja a gyermekek elhelyezését, a falu iskolájában a helybelieken kívül a nagybajcsi, véneki és vámoszabadi 1-8 osztályos diákok is tanulnak. Kisbajcsnak korszerű körzeti orvosi rendelője van. A vezetékes ivóvíz ellátás 1982-es kiépítése után előbb a telefonhálózat bővítésére került sor, majd 1994-ben Kisbajcson, 1996-ban pedig Szőgyén is megoldódott a szennyvízelvezetés. A vezetékes gáz 1999-ben került kiépítésre mindkét községrészben. A lakosok teljes körű kiszolgálására kábeltévé működik, és 2006. decemberétől az ADSL rendszer bevezetésével megvalósult a szélessávú Internet elérhetőség is.

A falu rendezvényei közül az október első vasárnapján tartott búcsú, valamint az évente rendezett falunap érdemel említést.

Kisbajcs csatolt és pusztult részeinek rövid története:

Szőgye alakulásának meséje él még, de egyre halványabban: „A mai Háromág helyén nagyon régen volt egy kút. Aki arra járt, akár akart, akár nem, bele kellett néznie. Erre a kútból kiemelkedett egy titokzatos lény, aki a kíváncsit addig nem engedte el, amíg valamilyen értéket a kútba nem dobott. A titokzatos lény a kincsből palotát építtetett magának a Duna partján. Egyszer aztán hirtelen eltűnt. Az emberek sokáig nem mertek a palota közelébe menni. Az épület egyre romlott, végül összeomlott, helyén dombok keletkeztek. Már ebben az időben is gondot okozott a Duna áradása. Ezért az itt élők a dombokra építették házaikat. Így keletkezett a falu. Az emberek jól érezték magukat, halászzal foglalkoztak. Ekkor még a Csápolnoki-Duna

is folyt. Emellett építették fel a vörösbarátok is kolostorukat. A mai temető helyén volt az épület, melynek picéjében rengeteg kincset rejtettek. Egy támadás a kolostort megsemmisítette. A pince még ma is áll, ezért döng a föld a temető körül.”

Szőgye, Kisbajcs és Vének között az Öreg-Duna közelében helyezkedik el. Neve a czege szóból (cigle = vessző) származik. IV. Béla 1252-ben „terre Zignet haga”-t a túróczi prépostságnak adományozta, majd 1519-től a csornai prépostság birtoka volt. A török hódoltság alatt elpusztult Szőgye, majd a XVIII. században újra felépült. A falu akkor Komárom megyéhez tartozott. A trianoni békeszerződés a falu határának nagyobb részét Csehszlovákiához csatolta, ezzel az amúgy is szegény falu élettere teljesen beszűkült. Mivel önmagukat képtelenek voltak fenntartani, ezért 1927-ben Kisbajcshoz csatlakoztak.

Ezzel a község csaknem 900 éves önállósága megszűnt. Az itteni építkezés alkalmazkodott az adott körülményekhez, a gyakori árvízveszély miatt itt patics-falat használtak. A válogatott karókra sövényt fontak fűzfaágból, s azt kívül-belül betapasztották sárral. A falu tipikus halmaz-település. Két részből állt: a nagyobbik rész közvetlenül a Duna partján, kicsi telkeken. Itt a házakhoz zöldségeskert, gyümölcsös nem tartozott. A másik rész a töltés két oldalán létesült, nevét is innen kapta: Töltés sor. Bár az 1899-es árvíz is érintette Szőgyét, az igazi pusztulást az 1954-es jelentette: ekkor a Duna jobb partján álló lakóházak kettő kivételével elpusztultak. A helyreállítást nem engedélyezték az eredeti telkeken. A kisbajcsi közlegelő Szőgye melletti részén jelöltek ki 250-300 négyszögöl nagyságú telkeket. A Duna mellett álló, ártérben maradt házakat végül a 2002 augusztusi áradás tette lakhatatlanná, köztük kettő, közel száz éves házat. Az áradás következtében 6 családot kellett kitelepíteni. Az Ő részükre önkormányzati segítséggel új házak épültek a mentett oldalon. A 2002. augusztusi áradást követően már nem épülhetett új lakóház az ártérbe, az ott lévő ingatlanokat is csupán üdülőként lehet használni. Iskolája 1938 óta volt Szőgyének, az 1971-es körzetesítésig.

Szavo vagy Zovn Kisbajcs és Bácsa között helyezkedett el, majd Kisbajcs határába olvadt. Lakói szintén egyházi nemesek voltak. Először 1231-ben olvashatunk róla Zoa név alatt, amikor a győri káptalan és M. mester közti perben maga II. András volt a döntőbíró. Egy 1318-as oklevél bizonyosságot tesz róla, hogy Kálmán győri püspök a szávaiakat egyházi nemessé tette. 1642-ben a Szavay család birtokolta a helységet. Az 1683-as török hadjárat elpusztította a községet, azután már soha nem épült újjá.

Látnivalók:

- Rózsafüzér királynője templom

- Mosoni-Duna, Nagy-Duna természeti értékei
Tanösvény

- Mária fülke a Kisbajcsi országút mentén

- Markos Sándor emlékpark

A településen iskola, óvoda, könyvtár, postahivatal, vegyes praxisú orvosi rendelő, védőnői szolgálat, működik. A faluban két vegyesbolt nyújt vásárlási lehetőséget (elsősorban élelmiszert) a lakosok számára, azonban a kedvezőbb árfekvés miatt gyakran vásárolnak az emberek győri nagyobb üzletláncok áruházaiiban.

A Kisbajcsi Mikrotérség Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat látja el Nagybajcs, Vének települések mellett Kisbajcs település családsegítői feladatait. A családsegítő heti 3 nap tart ügyfélfogadást a településen a hivatalban, de igény és szükség esetén más időpontban is igénybe vehető a szolgáltatás.

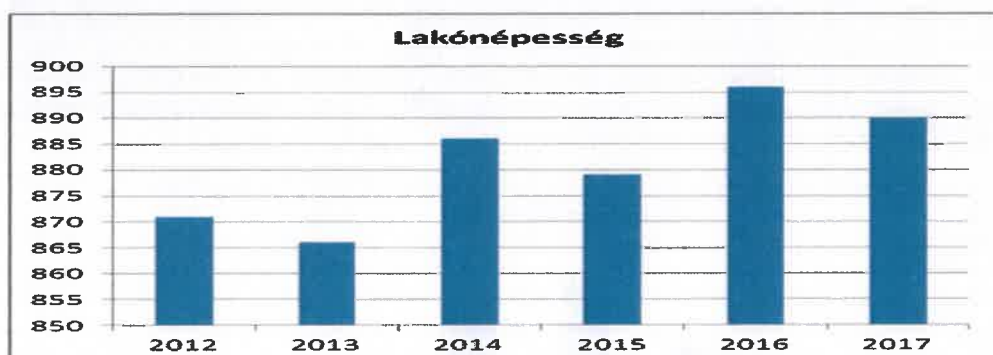
A településen működő civil szervezetek:

- Baráti kör
- Énekkar
- Nyugdíjas klub
- Tűzoltó Egyesület
- Kisalföldi Méhészek Egyesülete

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	871	
2013	866	99,4%
2014	886	102,3%
2015	879	99,2%
2016	896	101,9%
2017	890	99,3%

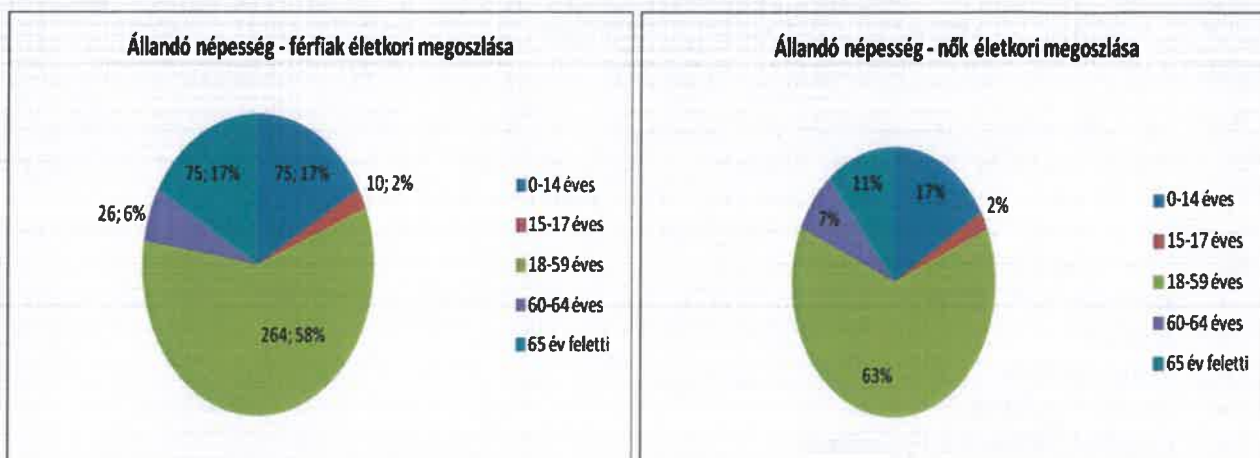
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2017-es év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	451	450	901	50,06%	49,94%
0-2 évesek			29		
0-14 éves	74	75	149	8,21%	8,32%
15-17 éves	10	10	20	1,11%	1,11%
18-59 éves	284	264	548	31,52%	29,30%
60-64 éves	33	26	59	3,66%	2,89%
65 év feletti	50	75	125	5,55%	8,32%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

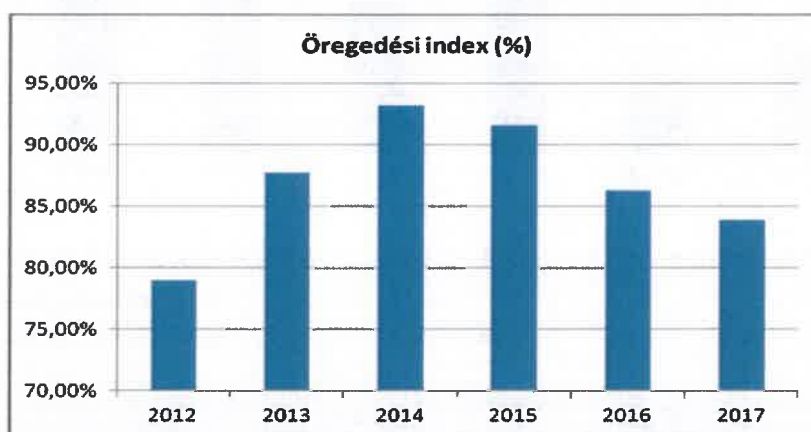

A település 2017-es évi állandó népesség szám adataiból kitűnik, hogy a nők és férfiak aránya szinte azonos értéket mutat, minimális különbség figyelhető meg a százalékos értékek között. A 18-59 év korosztályban a férfiak száma magasabb, mint a nőké itt 2 % körüli eltérés figyelhető meg. A 65 év feletti férfiak száma alacsonyabb, mint a nőké.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	105	133	78,95%
2013	114	130	87,69%
2014	123	132	93,18%
2015	120	131	91,60%
2016	119	138	86,23%
2017	125	149	83,89%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index az idős korú népességnek (65–X éves) a gyermekkorú népességhez (0–14 éves) viszonyított arányát fejezi ki. A népesség korösszetétele változásának és az előregedés folyamatának legfontosabb indikátora, amelynek a demográfiai jövő szempontjából van kiemelt jelentősége.

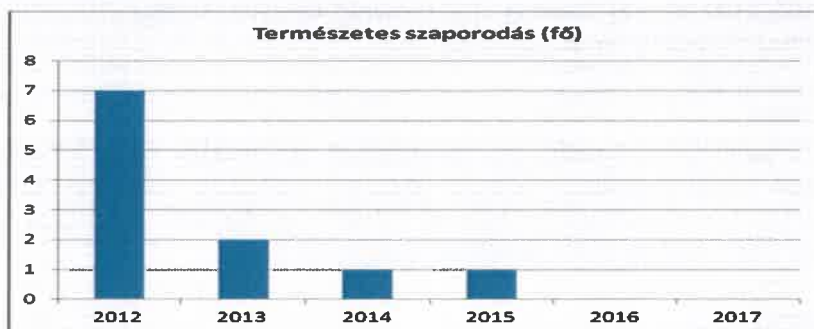
A táblázatból kitűnik, hogy a 0-14 éves korú lakosok száma jellemzően minden évben magasabb, mint a 65 év feletti lakosok száma. A 0-14 éves korosztály számában folyamatos növekedés figyelhető meg, míg a 65 év felettek számában az utóbbi években stagnálás figyelhető meg. A 0-14 év közötti korosztály és a 65 év feletti korosztály számában a korábbi évekhez viszonyítva nagyobb növekedés figyelhető meg.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	11	4	7
2013	5	3	2
2014	7	6	1
2015	6	5	1
2016	11	11	0
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség alakulását – a vándorlásoktól eltekintve – a születések és halálozások száma és ezek egyenlege szabja meg. Ez az ún. természetes szaporodás, amely tehát az élveszületések és a halálozások különbözete. A természetes szaporodás történelmi perspektívában többnyire pozitív értékű (az élveszületések száma meghaladja a halálozásokét), ezért a demográfiai terminológiában a természetes fogyás is beletartozik a természetes szaporodás fogalmkörébe, csupán az előjele negatív.

A természetes szaporodás nyers arányszáma a természetes szaporodás abszolút számának a lakossághoz viszonyított arányát mutatja 1000 lakosra számítva. Általában éves időszakokra számítjuk.

Kisbajcs vonatkozásában az elmúlt időszakban egészen 2015-ig pozitív előjellű volt a természetes szaporodás. Az élve születések száma magasabb volt a halálozások számánál. A 2016-os évben mind a halálozások, mind az élve születések száma megegyezett.

Értékeink, küldetésünk

A diszkrimináció Magyarországon elsősorban a veszélyeztetett társadalmi csoportokat sújtja, de az élet számos területén jelen van. Az oktatás, a szolgáltatások igénybe vétele, a lakhatás körülményei mellett a foglalkoztatásban tapasztalható diszkriminációnak a legsúlyosabbak az egyéni és társadalmi hatásai.

A diszkrimináció elleni harcban három tényező szerepe elengedhetetlenül fontos:

- az állam – a megfelelő Alaptörvény, illetve jogszabályi háttér biztosításával,
- a társadalom – felelősségvállalással és elfogadó/befogadó szemlélettel,
- az egyén – jogtudatosságával.

A társadalmi esélyegyenlőtlenségek megszüntetése az Európai Unió és hazánk törvényi előírásainak betartása mellett a település számára is alapvető jelentőségű. Fontos, hogy végső célként minden állampolgár, ezen belül minden helyi lakos számára megteremtődjön az esélyegyenlőség az élet különböző területein.

Így: a

- tanulásban,
- a szociális és egészségügyi ellátásban,
- a munkához jutásban,
- a fizikai környezetben,
- a közszolgáltatások elérésében.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Kisbajcs Község Önkormányzatának célja, hogy olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei, valamint a közszolgáltatások által nyújtott szolgáltatásokhoz.

Kisbajcs település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk különös figyelmet fordítva

- Magyarország Alaptörvényének,
- a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény,
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: MÖtv.),
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Sztv.),
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.),
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény),
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.),
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.),
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.),
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról,
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről,
- 327/2012. (XI.16.) Korm. rendelet a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjáról, valamint a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatásokról,
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról,
- 105/2015. (IV.23.) Korm. rendelet a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről,
- 15/2013.(II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről,
- 102/2011(VI.29.) Korm. rendelet a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről,
- 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról,
- 1992. évi LXIII. törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról,
- 2000. évi LX. törvény a foglalkoztatásból és a foglalkozásból eredő hátrányos megkülönböztetésről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1958. évi 42. ülésén elfogadott 111. számú Egyezmény kihirdetéséről,
- 1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról,
- 2004. évi CXXXIII. törvény a pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek gondozását, illetve a családtag ápolását követően munkát keresők foglalkoztatásának elősegítéséről, továbbá az ösztöndíjas foglalkoztatásról,
- 1982. évi 10. törvényerejű rendelet a nőekkel szembeni megkülönböztetés minden formájának felszámolásáról 1979. december 18-án New Yorkban elfogadott egyezmény kihirdetéséről,
- 15/2015 (IV.) OGY határozat az Országos Fogyatékosügyi Programról (2015-2025) előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz:

- EU 2020 stratégia,
- Nemzeti Reform Program,
- Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia,
- „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia,
- Roma Integráció Évtizede Program,
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

Az EU 2020 Stratégia

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 105 alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszély jelent.

Nemzeti Reform Program

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitás/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük.

A 2017. évi Nemzeti Reform Program intézkedéseinek jelentős hányada önálló stratégia, törvény, amelyeket megelőzőt a törvényekben előírt társadalmi konzultáció, továbbá az uniós programokban szereplő intézkedések esetében az EU támogatások felhasználási eljárásrendjének megfelelően mind a tervezés, mind a kiválasztás folyamatában sor kerül társadalmi egyeztetésre. A gazdaságpolitika aktuális fő célja a termelékenység, a versenyképesség javítása. Az elmúlt időszak fő kormányzati intézkedései már alapvetően ezt a célt szolgálják: béremelés, adó- és járulékcsökkentés, közfoglalkoztatás átalakítása, különböző iparfejlesztési és digitalizáció támogató programok, az oktatás és képzés az esélyeket megerősítővé, versenyképesebbé tétele, az egészségügyi szolgáltatások fejlesztése.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

A felzárkózás politika az új stratégiai és kormányzati keretek adta átfogó megközelítésmód, amely a szakpolitikák összehangolásával és komplex beavatkozásokkal kezeli az ország társadalmi kohézió szempontjából meghatározó szociális problémáit.

A felzárkózás politika célja, hogy

- csökkenjen a szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élők aránya;
- csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi lemaradása, gyengüljenek a szegénység átöröklésének tendenciái;
- csökkenjenek a roma és nem roma népesség közötti társadalmi különbségek;
- enyhüljenek a társadalmi és területi kizáródás jelenségei, folyamata;
- minél több embert hozzon abba a helyzetbe, hogy felelősséget tudjon vállalni saját sorsáért;
- a felzárkóztató programok teljesítményre ösztönözzenek és teljesítményt várjanak el.

„Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia

A Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolja, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyermekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyermekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. Másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége. Ez a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke. A szegény gyermekkor nem csak az anyagi javak hiányát jelenti, hanem azt is, hogy a gyermekek előtt lezáródnak azok a lehetőségek, amelyek révén jó eséllyel kapcsolódnak be a társadalom nagy rendszereibe, munkába, állampolgári részvételbe, egyáltalán: hozzájuthatnak a tisztas megélhetéshez.

Roma Integráció Évtizede Program

A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani. A Stratégiai Tervben meghatározott feladatok elsősorban területi (hátrányos helyzetű térségek, települések) és szociális szempontok (pl. hátrányos helyzet, tartós munkanélküliség, alacsony iskolai végzettség, stb.) - illetve ezek metszete - alapján határozzák meg a legfontosabb intézkedéseket, amelyek hosszú távon biztosíthatják a legszegényebbek – köztük nagy arányban romák - valós társadalmi és gazdasági integrációját.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

A stratégia általános célja: az ifjúságban rejlő erőforrások kibontása, e korosztály társadalmi integrációjának elősegítése. A dokumentum kiemelt célként rögzíti egyebek mellett a kirekesztettség, kisodródás megakadályozását, az unió által deklarált célok átvételét, a magyarországi és a határon túli magyar fiatalok közötti kapcsolatok fejlesztését. A stratégia speciális célokat is megfogalmaz, ezek között szerepel az ifjúsági korosztályok társadalmi, egyéni felelősségének fejlesztése, integrációjának segítése, a gyermekvállaláshoz szükséges feltételek, a munkavállalás, otthonteremtés elősegítése.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Ekbtv. 31 §-a értelmében a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. Kiemelt figyelmet kell fordítani az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre. Figyelemmel kell lenni az oktatás-képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására. Biztosítani kell a közszolgáltatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést. Olyan intézkedéseket kell hozni, mely csökkenti a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányát, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételeit rendeletében feltételekhez köti.

A program elkészítésénél Kisbajcs Község Önkormányzata figyelembe vette azon helyi rendeleteket, amelyek a település szociális hátrányos helyzetű lakossága problémáinak enyhítésére szolgálnak, ezek az alábbiak:

- Kisbajcs Község Képviselő-testületének 8/2002. (X.25.) KR. számú rendelete az önkormányzat közművelődési feladatainak, a helyi közművelődési tevékenység támogatásáról
- Kisbajcs Község Önkormányzata Képviselő-testületének 4/2006 (III.1.) önkormányzati rendelete a helyi építési szabályokról
- Kisbajcs Község Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2013. (XII.05.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelmi ellátásokról
- Kisbajcs Község Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2015 (II.23.) önkormányzati rendelete a települési támogatás és egyéb szociális ellátások helyi szabályairól
- Kisbajcs Község Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2017.(I.26.) önkormányzati rendelete az egészségügyi alapellátási körzetek megállapításáról

- **Kisbajcs Község Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2017. (XI.17.) önkormányzati rendelete a Helyi Építési Szabályokról szóló 4/2006. (III.1.) önkormányzati rendelet módosításáról**
- **Kisbajcs Község Önkormányzata Képviselő-testületének 11/2017. (XI.17.) önkormányzati rendelete a településkép védelméről**

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A helyi önkormányzat a települési önkormányzati dokumentumok (kölségvetési koncepció, kölségvetési rendelet, gazdasági program, településrendezési terv) elkészítés és módosítása során arra törekszik, hogy azok az esélyegyenlőségi programban meghatározott célokkal összhangban, azok elősegítését szolgálva kerüljenek elfogadásra.

Az önkormányzat feladatellátása, ezzel együtt a finanszírozási rendszer is 2013. évtől átalakult. A korábban az önkormányzatok által ellátott feladatok egy része az államhoz került. Ezzel együtt a feladatellátást szolgáló, eddig az önkormányzatoknak átengedett források nagyobb része, illetve egyéb, feladatokhoz szorosan nem kötődő támogatások egy része is átirányításra került a központi kölségvetésbe. Az önkormányzatoknál maradó feladatok nagyobb részét a klasszikus értelemben vett önkormányzati feladatok (igazgatási feladatok, településüzemeltetés, közvilágítás stb.) teszik ki. Ezen helyi közügyek ellátását 2013-tól egy – az önkormányzatok jövedelemtermelő képességétől függő – általános jellegű támogatás biztosítja. Ezek figyelembevételével készül az önkormányzat kölségvetési koncepciója.

Kisbajcs Község Önkormányzata Képviselő-testületének 11/2017. (XI.17.) önkormányzati rendelete a településkép védelméről.

- Kisbajcs Község Önkormányzata Képviselő-testülete a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 1. és 7. pontjaiban és az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 29.§ (3) bekezdése, valamint az 57.§ (3) bekezdésében meghatározott feladatkörében, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményeiről szóló a 314/2012 (XI. 8.) Korm. rendelet 43/A § szerint eljárva az állami főépítész hatáskörében eljáró Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, a Győri Járási Hivatal Örökségvédelmi Osztálya, valamint a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság véleményét kikérve a következőket rendeli el:
- A helyi településképi rendelet célja Kisbajcs Község épített környezetének megőrzése érdekében a helyi építészeti értékvédelemmel, a településképi követelményekkel és a településkép-érvényesítési eszközökkel kapcsolatos szabályok megállapítása.

Kisbajcs Község Gazdasági Programja 2015-2019. év

2015. év

- Áthúzódó beruházások befejezése, elszámolása
- Körzeti megbízott rendőr szolgálati lakásának teljes körű felújítása
- Napelemes pályázat megvalósításával az önkormányzat és intézményei energiaellátásának napelemes rendszerrel történő megoldása
- Posta – és raktárépület felújítása

2015-2016. év

- Kisbajcs Község közigazgatási területén új lakótelkek kialakítása
- Rendezési terv felülvizsgálata - 2016.
- Buszváró cseréje, új építése
- Ipari park villany-, út kiépítése (infrastruktúra fejlesztés)
- Óvoda fejlesztése
- Orvosi lakás homlokzat szigetelése 2016.

2015.-2017. év

- Csapadékvíz elvezetés II. ütemének megvalósítása
- Temető kerítésének és a temetői utaknak a felújítása - 2017.
- Járdák, utak felújítása Kisbajcs és Szőgye településeken
- Kerékpár út megépítése Kisbajcs és Győr között 2016-2017.

2018-2019. év

- Turizmus fejlesztése, kenu-kölcsönzési lehetőség megteremtése, szálláshelyek kialakítása
- Orvosi rendelő bővítése, egészségügyi központ létrehozása
- Nyugdíjasok napközi otthonának létrehozása

2015 -2019. évben folyamatosan megvalósítandó elképzelések

- Pályázati lehetőségek függvényében egyéb beruházások megvalósítása
- Szomszéd –és testvértelepülésekkel szorosabb kapcsolat kiépítése
- Civil szervezetek működéséhez folyamatos segítségnyújtás, pályázati támogatás
- Külterületi utak rendbetétele (kavicsozás, murvázás)
- Játzóterek fejlesztése

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Kisbajcs Község Önkormányzata az alábbi társulásoknak tagja:

- Győri Többcélú Kistérségi Társulás abból a célból jött létre, hogy a kistérség lakossága az önkormányzati közszolgáltatásokhoz minél teljesebb körben jusson hozzá, és az Önkormányzatok ezen megállapodás keretében történő együttműködéssel minél teljesebb, forrásaik célszerű és optimális felhasználásával biztosítsák a mind magasabb szintű ellátást, közszolgáltatást és a településfejlesztést.
- Kisbajcsi Mikrotérség Gyermekjóléti és Családsegítő Társulás, amely fenntartja a szolgálatot. A gyermekjóléti és családsegítő szolgálat Kisbajcs mellett Nagybajcs és Vének településen működik a társulás keretében.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi esélyegyenlőségi program (HEP IT) megalkotása a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet alapján készült.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Emellett a települési önkormányzat által szolgáltatott adatok, a gyűjtött anyagok is hasznos információkkal szolgáltak. A területi folyamatok áttekintése érdekében az egyes mutatókra vonatkozó elemzések – az adatok rendelkezésre állásának függvényében – legalább 5 éves időszoron alapulnak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag újkeletű jelenség az emberiség történelmében, a XX. században jelent meg először. A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program (későbbiekben: TÁMOP) „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért” című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan. Eszerint:

„Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóvezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

A mélyszegénység többdimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat a lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, stigmatizál és kirekesztéshez vezet. Ezekben a térségekben a születéskor várható élettartam is lényegesen alacsonyabb.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben a szegénységgel összefüggő körülményekből ered. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Kisbajcs településen a 2011. évi népszámlálási adatok szerint egy fő sem vallotta magát roma származású lakosnak, 6 fő német nemzetiségűnek, 3 fő lengyel, 3 fő cigány, 4 fő arab és 8 fő egyéb nemzetiségűnek vallotta magát. A településen a cigányság szegregációja, illetve az ellenük irányuló diszkrimináció nem jelenik meg.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, melynek okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek túlnyomó része a pénzbeli juttatások rendszereiből származik.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek.

A településen 293 db lakóingatlan található. A családok kevés kivétellel saját tulajdonú családi házban élnek. Néhány otthonban több generáció él együtt. A házak jövedelmi helyzetétől, a tulajdonosok igényétől, igényességétől függően karbantartottak. A településen a közüzemi-ivóvíz hálózatba bekapcsolt lakások száma 293, közüzemi-szennyvíz gyűjtő hálózatra kapcsolat lakások száma 276, a villamos hálózatra 287 lakás van csatlakoztatva. Az összes háztartási gázfogyasztók száma 225. Elmondható, hogy a lakások kb. 76%-a összkomfortos (víz, szennyvíz, villany, gáz, telefon, kábeltévé, internet). A településen 354 gépjármű van a lakosság tulajdonában.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

A helyi önkormányzat az Ft. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai követelményeit,

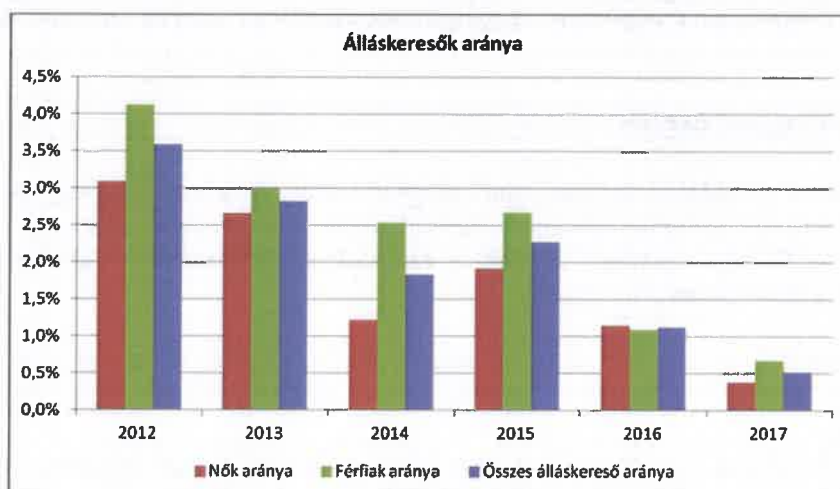
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény (Mötv.) 15 §-a szerint a helyi önkormányzat a feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személyek feladatellátásba történő bevonását.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküli/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
		Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	324	303	627	10	3,1%	13	4,1%	23	3,6%
2013	329	300	629	9	2,7%	9	3,0%	18	2,8%
2014	328	287	615	4	1,2%	7	2,5%	11	1,8%
2015	326	290	616	6	1,9%	8	2,7%	14	2,3%
2016	327	298	625	4	1,1%	3	1,1%	7	1,1%
2017	327	300	627	1	0,4%	2	0,7%	3	0,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adatokból kitűnik, hogy Kisbajcon a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között. Az adatok tanúsága szerint az évek előrehaladásával a nők és férfiak körében csökkenés figyelhető meg az álláskeresők számában. 2012-ben volt a legmagasabb a férfiak és nők körében az álláskeresők száma, majd ezt követően mindkét nem vonatkozásában folyamatos csökkenés figyelhető meg.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között vizsgált területen. Meg kell vizsgálni az adatok alakulásának tendenciáit és összefüggésbe hozni a település gazdasági mutatóinak alakulásával.

A településen a nyilvántartott álláskeresők aránya nem magas. A táblázatból jól megfigyelhető, hogy a munkanélküliek száma csökkenő tendenciát mutat.

A regisztrált munkanélküliek korcsoportos adataiból kiderül, hogy a munkanélküliség nem egy-egy csoportra jellemző, hanem minden korcsoportban megjelenik, de nagyon alacsony számban. Ez az adat azonban nem feltétlenül tükrözi teljesen a valóságot, hiszen előfordulhatnak olyan esetek, amikor a munkanélküliek nem regisztráltatják magukat, így róluk nem rendelkezünk adatokkal.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		23	18	11	14	7	3
20 év alatti	Fő	0	2	1	0	0	0
	%	1,1%	8,5%	8,9%	1,8%	0,0%	0,0%
20-24 év	Fő	4	3	3	2	2	1
	%	18,9%	18,3%	24,4%	16,1%	25,0%	41,7%
25-29 év	Fő	3	2	1	2	1	1
	%	14,4%	9,9%	4,4%	10,7%	10,7%	16,7%
30-34 év	Fő	3	1	1	2	1	0
	%	11,1%	4,2%	8,9%	14,3%	7,1%	8,3%
35-39 év	Fő	2	1	1	1	0	0
	%	10,0%	5,6%	4,4%	7,1%	0,0%	8,3%
40-44 év	Fő	2	1	1	1	1	0
	%	8,9%	2,8%	8,9%	3,6%	10,7%	0,0%
45-49 év	Fő	2	3	1	2	1	0
	%	8,9%	14,1%	8,9%	12,5%	10,7%	8,3%
50-54 év	Fő	4	4	1	1	1	0
	%	15,6%	19,7%	11,1%	8,9%	10,7%	8,3%
55-59 év	Fő	2	2	1	1	0	0
	%	10,0%	8,5%	8,9%	8,9%	3,6%	8,3%
59 év feletti	Fő	0	2	1	2	2	0
	%	1,1%	8,5%	11,1%	16,1%	21,4%	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	22,22%	2	3	5	40,0%	60,0%
2013	9,86%	2	2	4	50,0%	50,0%
2014	10,87%	2	3	5	40,0%	60,0%
2015	7,14%	2	1	3	66,7%	33,3%
2016	20,69%	0	1	1	0,0%	100,0%
2017	0,00%	0	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból megfigyelhető, hogy a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált és nyilvántartott álláskeresők száma az elmúlt években folyamatosan csökkent, és 2017-ben az adatok szerint nem is volt ilyen személy.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	71	82	153	1	1,4%	1	1,2%	2	1,3%
2013	69	85	154	1	1,4%	1	1,2%	2	1,3%
2014	66	87	153	1	1,5%	1	1,1%	2	1,3%
2015	64	79	143	1	1,6%	0	0,0%	1	0,7%
2016	67	83	150	1	1,5%	0	0,0%	1	0,7%
2017	79	59	138	0	0,0%	1	1,7%	1	0,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére irányítja a figyelmet. A pályakezdők elhelyezkedési esélye a településen nehezebb, mivel helyben nincs sok munkahely. A településen élők többsége Győrben dolgozik.

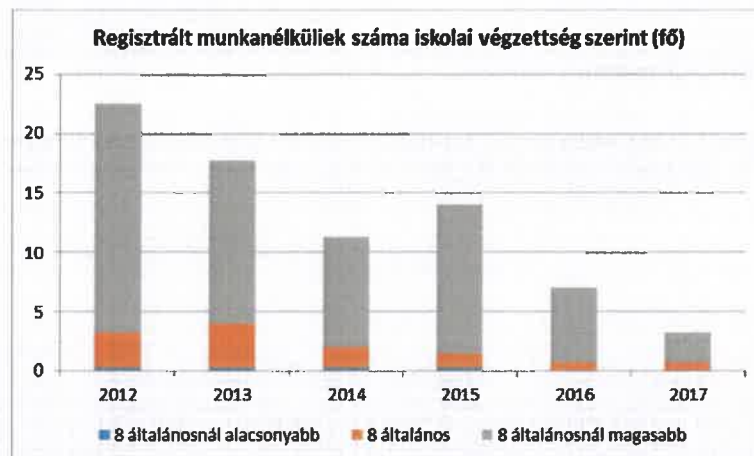
A táblázat adataiból jól megfigyelhető, hogy bár helyben kevés lehetősége van a fiataloknak munkába állni, de Győr és a járás gazdasági helyzete miatt a településen csekély mértékű a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatása

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	23	0	1,1%	3	13,3%	19	85,6%
2013	18	0	1,4%	4	21,1%	14	77,5%
2014	11	0	2,2%	2	15,6%	9	82,2%
2015	14	0	1,8%	1	8,9%	13	89,3%
2016	7	0	0,0%	1	10,7%	6	89,3%
2017	3	0	0,0%	1	23,1%	3	76,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

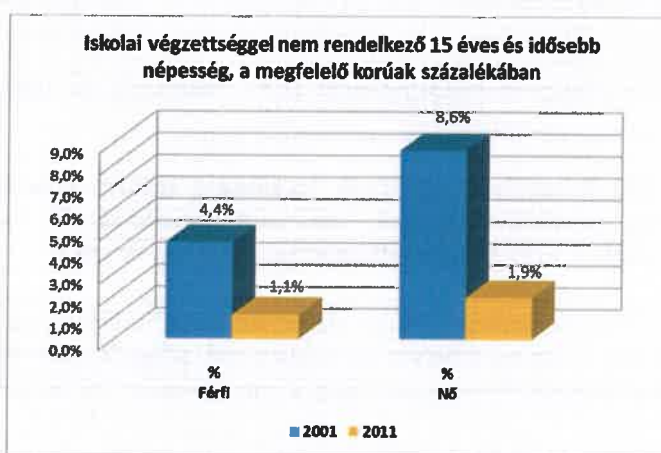
Aki nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakképesítést, hátrányos helyzetű munkavállalónak kell tekinteni.

A nem megfelelő – alacsony vagy a munkáltatói igényektől eltérő – iskolai végzettség, szakképzettség az elhelyezkedést megnehezíti. A táblázatból jól látható, hogy a regisztrált munkanélküliek számának csökkenésével párhuzamosan a regisztrált álláskeresők között csökken a 8. általános iskolai és annál magasabb végzettséggel rendelkezők száma is.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	95,6%	91,4%	4,4%	8,6%
2011	98,9%	98,1%	1,1%	1,9%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A grafikonon is jól látható, hogy a településen alacsony a 8. általános iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 és idősebb népesség aránya, magasabb érték a 2001. adatokban figyelhető meg. A nemek megoszlását tekintve a nőknél nagyobb százalékban fordul elő.

c) közfoglalkoztatás

A jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Ft. 8. § (4) bekezdése értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- külön jogszabályban meghatározott közfoglalkoztatást szervez,
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat a Möt. 15§ - a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

Az Önkormányzat igyekszik élni azokkal a lehetőségekkel, amelyek biztosítják a munkanélküliek, illetve az inaktív munkaerőpiacra történő visszakerülését, így a közmunka, illetve a képzéssel egybekötött foglalkoztatás lehetőségét. A Kisbajcsi Közös Önkormányzati Hivatal rendszeresen együttműködik a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjával.

A közfoglalkoztatás célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskeresők foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási- és a nyugellátásra (táppénz, nyugdíj). Ennek megfelelően –a munkabérhez hasonlóan– a közfoglalkoztatási bér után is meg kell fizetni a munkáltatói terheket, valamint a közfoglalkoztatott bruttó béréből is levonásra kerülnek az adó- és járulékterhek.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2012	4	1%	0	0%
2013	4	1%	0	0%
2014	4	1%	0	0%
2015	4	1%	0	0%
2016	4	1%	0	0%
2017	3	1%	0	0%

Forrás: Önkormányzat adatai

A táblázatból jól megfigyelhető, hogy a közfoglalkoztatottak számában az utóbbi években stagnálás figyelhető meg.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)**

Kisbajcson a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélye biztosított a mobilitási és az információ elérésének szempontjából is. A közlekedés a megyeszékhelyre és a környező településekre biztosított. Az autóbussz menetrend a reggeli és délutáni órákban figyelembe veszi a munkarendet, de sokan autóval vagy busszal mennek Győrbe.

A település életét befolyásoló tervezett beruházásokról a település honlapján biztosítunk információt.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbussz járatpárok száma munkanapokon	átlagos utazási idő autóbusszal	vonat járatok átlagos száma munkanapok on	átlagos utazási idő vonattal	kerékpárút on való megközelí thetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	15 perc	24	25-30 perc	-	-	van	30-40 perc
Megyeszékhely	15 perc	24	25-30 perc	-	-	van	30-40 perc

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük**

A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok nincsenek a településen, erre Győrben van csak lehetőség, illetve képzéseken is csak Győrben tudnak részt venni az érdeklődők.

- f) Munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)**

Kisbajcsi Közös Önkormányzati Hivatal a munkanélküliek tájékoztatása, elhelyezkedéshez való hozzásegítése, közfoglalkoztatása érdekében rendszeres kapcsolatban áll és együttműködik az illetékes munkaügyi központtal.

A Kisbajcsi Mikrotérség Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat családsegítője a helyben szokásos módon tájékoztatja a lakosságot, ha munkaerő-piaci szolgáltatással kapcsolatos programról, pályázatról, képzési lehetőségekről van tudomása.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása:

Erre vonatkozóan nem áll rendelkezésre releváns adat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén nincs tudomásunk. A kevés munkanélküli miatt a jelenség nem mérhető.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A jövedelmi és vagyoni helyzet meghatározásához a jelenleg hatályos ellátási formák az alábbiakban meghatározottak. A jövedelem – szerzés, jövedelemhez jutás egyik módja a munkavégzéshez kapcsolódó jövedelemszerzés. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Központi Ügyfélszolgálati Iroda 2018-ra vonatkozóan összegyűjtötte a Magyar szociális ellátórendszer – meglehetősen szerteágazó rendelkezéseit. Egyes ellátások az időskorúakat érintik, mások a megváltozott munkaképességűeket, a fogyatékosokat, a gyermeket nevelő családokat. Az alábbi felsorolás az ellátások formáit tartalmazza:

1. 1993. évi III. törvény (Szociális törvény) ellátásai

I. szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások

1. aktív korúak támogatása
2. egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás
3. foglalkoztatást helyettesítő támogatás
4. időskorúak járadéka
5. ápolási díj
6. Tartós ápolást végzők időskori támogatása
7. települési támogatás

II. Természetben nyújtott szociális ellátások

1. köztemetés
2. közgyógyellátás
3. egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság

2. 1993. évi III. törvényben szabályozottakon kívüli ellátások

1. rokkantsági járadék
2. megváltozott munkaképességű személyek ellátásai
3. bányászok egészségkárosodási járadéka
4. vakok személyi járadéka
5. házastársi pótlék
6. házastárs utáni jövedelempótlék
7. cukorbetegség támogatása
8. szépkorúak jubileumi köszöntése
9. súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatása
10. parkolási igazolvány
11. fogyatékosági támogatás
12. álláskeresői járadék
13. nyugdíj előtti álláskeresői segély
14. keresetpótló juttatás

3. Gyermek után járó ellátások

Az 1998. évi LXXXIV. törvényben szabályozott ellátások

1. anyasági támogatás
2. gyermekgondozást segítő ellátás (2015. 12.31-ig GYES)
3. családi pótlék
4. magasabb összegű családi pótlék

5. gyermeknevelési támogatás

A kötelező egészségbiztosításról szóló 1997. évi LXXXIII. tv.

1. csecsemőgondozási díj

2. táppénz

3. gyermekápolási táppénz

4. gyermekgondozási díj

5. baleseti járadék

Egyéb kedvezmények

1. apa munkaidő-kedvezménye

2. gyermekek után járó pótszabadság

3. családi kedvezmény

4. családi járulékkedvezmény

5. ingyenes tankönyvellátás

A 1997. évi XXXI. törvényben (Gyvt.) szabályozott ellátások

Pénzbeli és természetbeni ellátások

1. rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

2. gyermektartásdíj megelőlegezése

3. otthonderemelési támogatás

4. gyermekétkeztetés

4. 1997. évi LXXXI. törvény fontosabb ellátásai

A társadalombiztosítási nyugellátásról

1. öregségi teljes nyugdíj

2. öregségi résznyugdíj

3. korhatár előtti ellátás

4. korhatár előtti ellátásban részesülők kereső tevékenysége

5. rokkantsági nyugdíj

6. baleseti rokkantsági nyugdíj

Hozzá tartozói ellátások

1. özvegyi nyugdíj

2. árvaellátás

3. szülői nyugdíj

4. özvegyi járadék

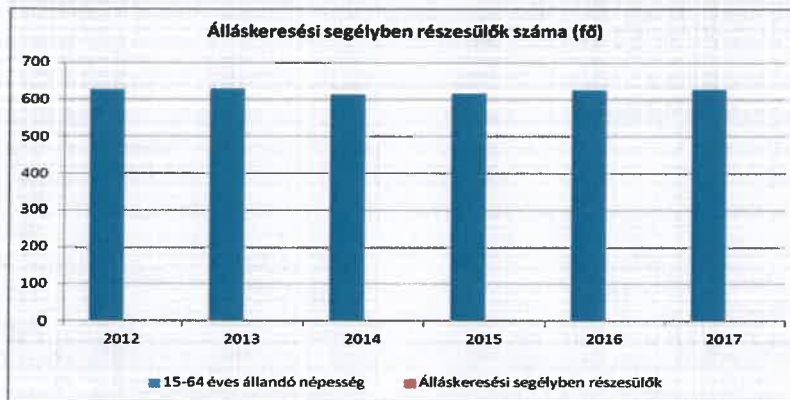
Kisbajcs településen a szociális ellátásokról Kisbajcs Község Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2015 (II.23.) önkormányzati rendelete a települési támogatás és egyéb szociális ellátások helyi szabályairól rendelkezik.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresői segélyben részesülők (fő)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2012	627	1	0,2%
2013	629	1	0,2%
2014	615	1	0,2%
2015	616	2	0,3%
2016	625	1	0,2%
2017	627	0	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból jól látható, hogy a 15-64 éves állandó népesség számához viszonyítva nagyon alacsony az álláskeresői segélyben részesítettek száma. Lényeges, hogy tájékoztassuk és felhívjuk a munkanélküliek figyelmét arra, hogy a Munkaügyi Központnál regisztráljanak, hiszen így juthatnak a különböző ellátásokhoz, vagy kerülhetnek be képzésekbe.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresői járadékra jogosultak	
		Fő	%
2012	23	4	18,9%
2013	18	4	23,9%
2014	11	3	22,2%
2015	14	3	23,2%
2016	7	2	25,0%
2017	3	1	30,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Ft. 25.§.-a szerint álláskeresői járadék folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

A táblázatból kitűnik, hogy az álláskeresői járadékra jogosultak száma alacsony a nyilvántartott álláskeresőkhöz képest. Megfigyelhető, hogy a nyilvántartott álláskeresők számával párhuzamosan csökken a járadékra jogosultak száma is.

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) (2015. február 28-tól az ellátás megszűnik, vagy külön válik EGYT-re és FHT-ra)	Egységkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
		Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő
2012	2		0,28%	n.a.	#ERTEK!
2013	2		0,28%	n.a.	#ERTEK!
2014	0		0,04%	n.a.	#ERTEK!
2015	1	0	0,16%	5	35,71%
2016	0,75	0	0,12%	2	28,57%
2017	0	n.a.	0,00%	n.a.	#ERTEK!

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	283	0	1	0	0		0	
2013	283	0	1	0	0		0	
2014	287	0	1	0	0		0	
2015	288	0	1	0	0		0	
2016	293	0	1	0	0		0	
2017	293	0	1	0	0		0	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás – állomány

Kisbajcs település 1 db bérlakással rendelkezik.

b) szociális lakhatás

Kisbajcs település nem rendelkezik szociális lakásállománnyal.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakás célú ingatlanok

Kisbajcs település nem rendelkezik egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokkal.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Kisbajcs településen veszélyeztetett lakhatási helyzet, hajléktalanság nincs.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma
2012	12	0
2013	16	0
2014	11	0
2015	7	0
2016	0	0
2017	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatás szabályai 2015. március 1-jétől kikerültek a szociális törvényből. Ettől az időponttól kezdődően a támogatás ebben a formában nem állapítható meg a kérelmezők részére. Kisbajcs Község Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2015. (II.23.) önkormányzati rendelete a települési támogatás és egyéb szociális ellátások helyi szabályairól szabályozza a rendkívüli települési támogatásban részesíthetők körét. Rendkívüli települési támogatás állapítható meg a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli

élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére. Benyújtható elemi kár, vagy nem várt többletkiadás esetén, így akik korábban lakásfenntartási támogatásban részesültek, azok most rendkívüli települési támogatást igényelhetnek, amely meghatározott időszakra havi rendszerességgel is nyújtható. Így, ha olyan rászoruló személy van a faluban, aki a lakásfenntartással kapcsolatos terhei miatt szorul átmenetileg segítségre, annak a támogatás ezen formája megfelelő lehet.

f) eladósodottság

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A településen a nem központban lakók számára is rendelkezésre állnak a közszolgáltatások, illetve a közösségi közlekedéshez is hozzáférnek a lakosok, a buszmegálló minden lakott területen megközelíthető. A településen az Arany János utca járdafelújítása megtörtént, Nagybajcs és Kisbajcs között kiépítésre került bicikli út. Több szakaszon folyamatban van járda felújítás. A település folyamatosan fejlődik.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezete-egészségügyi jellemzői stb.)
- b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya stb.)
- c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Kisbajcs településen szegregációval veszélyeztetett területek nincsenek, nem élnek telepen/szegregátumokban emberek, így a 3.5 fejezet a-c pontjai nem relevánsak.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A települési önkormányzat képviselő testülete, a település lakosság számára tekintettel felnőttek és gyermekek részére egy egészségügyi alapellátási, egyes körzetet alakított ki. Az egészségügyi alapellátáson belül az orvosi rendelőben hetente háromszor hétfő, szerda és csütörtöki napokon több óra időtartamban van orvosi ellátás (külön gyermekorvos nincs). A házi orvosi praxis rentábilisan csak úgy lehet ellátni, hogy Nagybajcs, Vének, Vámoszabadi településeken is rendel az orvos, mivel Kisbajcs lakosság száma nem volna önmagában elegendő. A gyermekorvosi ellátás Győrben történik. A fogorvosi alapellátást és az egészségügyi szakellátásokat, így a kórházi ellátást, a sürgősségi ellátást, valamint a prevenció szűrővizsgálatokat szintén a közeli, 14 km-re lévő megyeszékhelyen, Győrben végzik el.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012	1	0	0
2013	1	0	0
2014	1	0	0
2015	1	0	0
2016	1	0	0
2017	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	15
2013	17
2014	12
2015	12
2016	11
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2015. március 1-jétől a járási hivatal állapítja meg a közgyógyellátást. A korábbi évekhez viszonyítva a legfrissebb adatokat figyelembe véve folyamatos csökkenés figyelhető meg a közgyógyellátottak számában.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Összesen
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A koragyermekkor kötelező szűréseket a gyermekorvos, a fogorvos és a védőnő folyamatosan végzik. A prevenció és szűrőprogramok, mint például a látás és hallás vizsgálat, tüdőszűrés, nőgyógyászati, onkológiai vizsgálatok Győrben érhetőek el. A település fontosnak tartja a szűréseken való részvételt, a helyi programokon vérnyomásmérés, cukor mérés a védőnő közreműködésével történnek, de emellett igyekszünk feltérképezni a rendelkezésre álló lehetőségeket és a településen élőket ösztönözni a minél gyakoribb szűrővizsgálatokon való részvételre és helyben ilyen rendezvények szervezése is kiemelkedően fontos cél.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Kisbajcs településen ilyen ellátás nincs, ezen ellátásokhoz való hozzáférés Győrben elérhető.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Nagybajcs településen működő étterem biztosítja az iskola és a helyi óvoda-bölcsőde számára az étkeztetést, figyelembe véve az egészséges táplálkozás szempontjait. Szünidei- és nyári étkeztetés az igényeknek és a feltételeknek megfelelően biztosított a településen.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen élő gyerekek a helyi iskolában részt vehetnek különböző sport edzéseken, például judo, karate, modern tánc, foci edzés valamint az iskolából megszervezésre kerül, hogy Győrbe járnak úszásra a gyerekek. A településen van játszótér, amit használhatnak az itt lakók. Lehetőség van a szomszéd településen lovagolni. A településen a Duna közelsége miatt, a folyó adta lehetőségek is kihasználhatóak, mint például horgászat, evezés stb.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátásokat nyújtó intézmény (ápolást, gondozást nyújtó intézmény, rehabilitációs intézmény, lakóotthon, átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény és egyéb speciális ellátást nyújtó intézmény) a településen nincs.

A Kisbajcsi Mikrotérség Gyermekjóléti és Családsegítő Társulás tartja fenn a Kisbajcsi Mikrotérség Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálatot. A gyermekjóléti és családsegítő szolgálat Kisbajcs mellett Nagybajcs és Vének településeket látja. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait az Intézmény családsegítője személyes segítő kapcsolat keretében, tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el.

Általános szolgáltatások:

- információ nyújtás: általános vagy célzott (személyre, helyzetre szabott) tájékoztatás ellátásokról, szolgáltatásokról, azok tartalmáról, hozzáférés módjáról
- ügyintézésben segítségnyújtás (kérvények, beadványok), érdekképviselés
- szociális segítő munka: tervezett segítő folyamat, a mindennapi életvezetési segítségnyújtásra összpontosuló szolgáltatásokkal, tanácsadásokkal, segítő beszélgetésekkel, valamint családlátogatásokkal
- szociális integrációs szolgáltatások
- adomány közvetítés

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A településen az egyenlőség elve érvényesül a szolgáltatásokhoz való hozzájutás terén. Hátrányos megkülönböztetésre, az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére az Önkormányzathoz panasz nem érkezett.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A helyi szociális tárgyú rendeletek szabályozzák, hogy a jogszabály által meghatározottakon kívül, milyen egyéb ellátást, kedvezményt vehetnek igénybe az arra rászoruló és milyen feltételekkel.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei

A helyi lakosság évente több rendezvény megszervezésével igyekeznek színesebbé tenni a község mindennapjait, erősítve ezzel az összetartozás érzését. A civil szervezetek rendszeresen találkoznak az

IKSZT termében, Polgármesteri Hivatal épületében. Lehetőség van az IKSZT termében különböző programok, rendezvények megszervezésére is.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen a közösségi együttélés békés, néha előfordulnak konfliktusok, mint minden településen, de ezek általában nem csoportokat érintenek, hanem egyének közötti konfliktusok, gyorsan megoldódnak, beavatkozást nem igényelnek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi civil szervezetek munkájukkal is enyhítik a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség sok, a településen élő magánemberben jelen van. Napjainkban egyre inkább középpontba kerül az önkéntes munka, mint a szolidaritás és a megkülönböztetés- mentesség kifejeződésének egyik legfontosabb formája. Az önkéntesség jelentősége kettős: egyrészt hozzájárul a társadalom kohéziójához, másrészt magukat az önkénteseket is segíti készségeik fejlesztésében és személyes fejlődésükben. Az Önkéntes programok egyrészt lehetőséget nyújtanak arra, hogy az önkéntesek tudást, tapasztalatot szerezzenek a programban vállalt tevékenységi területeken - oktatás és a szociális ellátás témakörében- másrészt hozzájárulnak a hazai önkéntesség kultúrájának elterjesztéséhez is. A településen jellemző, hogy a magánemberek szívesen segítenek, ha önkéntes munkáról van szó.

Az elmúlt években a Kisbajcsi Mikrotérség Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat családsegítője karácsony közeledtével élelmiszer adománygyűjtést szervezett, melyhez szívesen adakoztak a településen élő vállalkozók, magánszemélyek, hogy ezzel is szebbé varázsolják a nehezebb helyzetben élő családok számára az ünnepeket.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A település roma nemzetiségi önkormányzattal nem rendelkezik, ezért az erre vonatkozó részek nem relevánsak.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családi szociokulturális hátrányok a szegénységgel érintett családoknál- pénzkezelési, adósság kezelési tanácsadás, az elérhető támogatásokhoz való hozzáférés segítése, adekvát szolgáltatási formába történő segítés.	Felmérés az érintettek köréről. Családsegítés keretében életvezetési, pénzkezelési, adósságkezelési tanácsadás, az elérhető támogatásokhoz való hozzáférés segítése, adekvát szolgáltatási formába történő közvetítése.
Az alacsony iskolai végzettségük körében nagyobb a munkanélküliség, nehezen, vagy alig tudnak elhelyezkedni.	Tanfolyamokra beiskolázás, képzésekről, felnőttoktatásról való tájékoztatás. Munkaügyi Központtal kapcsolat felvétel, képzési ajánlatairól tájékoztatásnyújtás. Képzési programokhoz juttatás elősegítése.
Szakosított egészségügyi szűrővizsgálatok helyben nem elérhetőek.	Egészségnap évenkénti megszervezése szűrővizsgálatokkal.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Kisbajcs lakónépessége a 2017-es adatok szerint 890 fő; állandó lakossága a 2017-es adatok alapján 901 fő, ebből a 0-17 éves korosztály 169 fő.

Kisbajcson működik a Nefelejcs Napköziotthonos Óvoda. Az óvoda korszerű, szépen berendezett, jól felszerelt. Az elmúlt években az óvoda épületében a vizesblokk teljes körű felújítása megtörtént, só-szoba kialakítására is sor került az intézményben.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		db
Az óvoda telephelyeinek száma		1
Hány településről járnak be a gyermekek		4
Óvodai férőhelyek száma		48
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)		2
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		6:30-16:45
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )		4 hét
Személyi feltételek		Fő Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma		4
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma		4
Gyógypedagógusok létszáma		1
Dajka/gondozónő		2
Kiegészítő személyzet		0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma
2012	32	2	48	1	36	0
2013	34	2	48	1	33	0
2014	37	2	48	1	38	0
2015	38	2	48	1	48	0
2016	42	2	48	1	40	0
2017	37	2	48	1	36	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	86	85	171	49	28,7%
2012/2013	91	92	183	52	28,4%
2013/2014	94	87	181	55	30,4%
2014/2015	89	95	184	56	30,4%
2015/2016	100	88	188	63	33,5%
2016/2017	137	90	227	82	36,1%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az iskolába Kisbajcs, Nagybjacs, Vének és Vámosszabadi településekről, valamint néhány gyermek Győrből jár.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2012	2	2
2013	1	1
2014	1	1
2015	2	2
2016	3	3
2017	1	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szól 1997. évi XXXI. tv. 68. §-a tartalmazza a védelembe vétel legfőbb szabályait. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi.

Kisbajcsen működik Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, mely társulási formában a Kisbajcsi Mikrotérség Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat keretében látja el feladatát. A családsegítő jó és szoros kapcsolatot tart fenn a jelzőrendszer tagjaival, családokkal.

Kisbajcs településen a 2017-es évben 1 védelembe vett gyermek volt. Jelenleg 5 családot gondoz a családsegítő alapellátás keretében, amely 14 kiskorú gyermeket érint.

A korábbi években inkább iskolai hiányzás miatt volt szükség családsegítésre, védelembe vételre, napjainkban inkább az anyagi okok és életviteli, családi-kapcsolati problémák a jellemzőek.

A környezet és a szakemberek odafigyelése, a jelzőrendszer azonnali, több lábon álló működésének szinten tartása, javítása elengedhetetlen.

A család és gyermekjóléti szolgálat feladatai: a feladatok négy tárgykör köré csoportosíthatók:

- tájékoztatás nyújtása
- szociális segítőmunka
- szolgáltatások, ellátások közvetítése
- adminisztrációs tevékenységi kör.

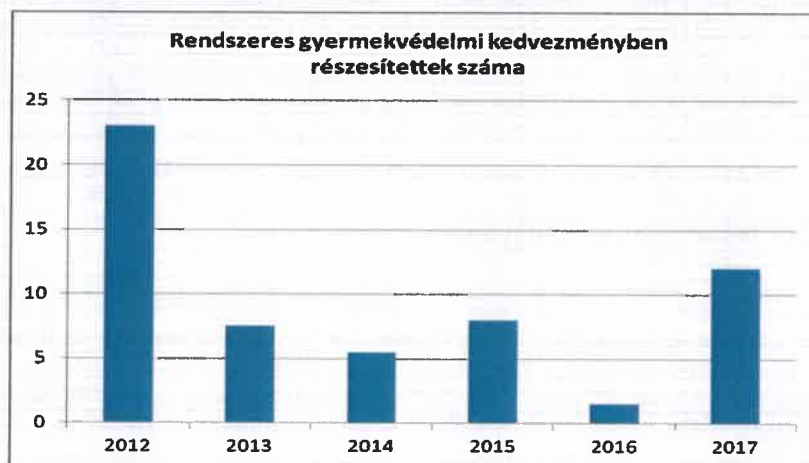

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2012	23
2013	8
2014	6
2015	8
2016	2
2017	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az adatok alapján megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számában folyamatos csökkenés figyelhető meg. Magasabb szám a 2012-es és 2017-es évben figyelhető meg.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája: a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény b) pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll).

A rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény a Gyvt-ből 2014. január 1. napjával hatályon kívül helyezésre került. A kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményre vonatkozó rendelkezéseket hatályon kívül helyezte a 2013. évi XXVII. tv. 78. §(1) bek. a.) pontja.

a) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Erre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre releváns adatok.

b) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A kisbajcsi Vörösmarty Mihály Általános Alapfokú Művészetoktatási Iskolába járnak a gyerekek, illetve Győrbe. Helyben a kisbajcsi Nefelejcs Napköziotthonos Óvoda biztosítja a gyerekek napközbeni elhelyezését.

c) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A rendelkezésre álló adatok alapján Kisbajcs településen nem élnek magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek/családok.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Kisbajcs község viszonylatában telepi jelleget mutató terület nem található.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	1	36
2013	1	40
2014	1	44
2015	1	63
2016	1	71
2017	1	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A védőnő heti rendszerességgel, az orvosi rendelő épületében kialakított védőnői szobában látja el a kisbabákat, tanácsaival segíti a kismamákat és anyukákat. Továbbá otthonukban is felkeresi a családokat, figyelemmel kísérve a gyermekek egészségi állapotát, körülményeit. A védőnő Kisbajcs, Nagybjacs, Vének Vámoszabadi településeket látja el. Kisbajcs településen szerdai napon tart fogadóórát, valamint hétfői napon tanácsadást a védőnő.

- a) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Kisbajcs Község Önkormányzatának teljes közigazgatási területe, Nagybjacs Község Önkormányzatának teljes közigazgatási területe, Vámoszabadi Község Önkormányzatának teljes közigazgatási területe, és Vének Község Önkormányzatának teljes közigazgatási területe egy vegyes házi orvosi körzetet alkot területi ellátási kötelezettséggel.

A házi orvos Kisbajcs településen minden héten hétfőn, szerdán és csütörtökön tart rendelőt.

Szakorvosi ellátást a betegek legközelebb Győrben tudnak igénybe venni.

- b) 0-7 éves korúak speciális (egészségügyi – szociális - oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves korosztályból speciális fejlesztésre szoruló gyermekek fejlesztése megoldott Kisbajcson, valamint Győrben van lehetőség ilyen ellátás igénybe vételére.

A speciális igényű gyermekek ellátásaival kapcsolatos információkat elsősorban az egészségügyi, szociális és oktatási területen dolgozók nyújtják az abban érintettek részére.

- c) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti szolgáltatás feladatát a Kisbajcsi Mikrotérség Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat látja el.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja:

- a gyermek testi, lelki egészségének; családban történő nevelkedésének elősegítését; a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését; a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését; illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A család és gyermekjólét feladati négy tárgykör köré csoportosíthatóak: tájékoztatás nyújtása; szociális segítőmunka; szolgáltatások, ellátások közvetítése; adminisztrációs tevékenységi kör.

d) gyermekvédelem

Kisbajcsi Mikrotérség Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat látja el a gyermekvédelmi feladatokat. Nagybajcs településen heti két nap van ügyfélfogadás, de igény szerint telefonos egyeztetést követően más időpontban is történhet ügyfélfogadás, családlátogatás.

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás célja, hogy a társult településeken a szociális vagy mentálhigiénés problémák kezelése, feltárása megoldásra kerüljön.

Figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek: életkörülményeit és szociális helyzetét, gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségletét, a gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét.

Veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő és jelzőrendszert működtet a családok segítése érdekében.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 39. §- a értelmében a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja

- a gyermek testi, lelki egészségének,
- családban történő nevelkedésének elősegítését,
- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését,
- a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését,
- illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 64. § - a értelmében családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. Családsegítés keretében biztosítani kell:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzübeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságtérhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,
- a nagy létszámú intézmények átalakítását követően támogatott lakhatást igénybe vevők utánkövetését biztosító eszményes feladatokat.

e) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzet esetén a polgármesteri hivatal épületének ajtájára kihelyezett krízis telefonszám hívható, valamint a település a szociális rendeletében biztosított ellátásokat tudja nyújtani a krízishelyzetbe került családoknak/személyeknek.

f) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségekhez mérten biztosított. Kisbajcsban van játszótér, a szomszéd faluban található lovas tanyán lovaglásra is van lehetőség. A gyerekek úszás órán is részt vehetnek Győrben, a kisbajcsi iskola megszervezi az úszásoktatáson való részvételt.

g) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

A településen a Nefelejcs Napköziotthonos Óvoda és Kisbajcsi Vörösmarty Mihály Általános és Alapfokú Művészeti Iskola működik. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, a hátrányos és

halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek kaphatnak gyermekétkeztetést az iskolában, óvodában. Szünidei gyermekétkeztetésre nem volt igény a 2017. év során Kisbajcson.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtása során

A település önkormányzatához ilyen adat nem érkezett.

i) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Nincs tudomása az önkormányzatnak olyan esetről, amikor pozitív diszkrimináció történt, nem jellemző.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A speciális nevelésű igényű gyermekek és egyéb nehézségekkel küzdő gyermekek oktatása a hagyományos általános iskolai kereteken belül a kisbajcsi általános iskolában megoldott. A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások, mint például a gyógypedagógusok és logopédia Kisbajcson, mind az általános iskolában, mind az óvodában elérhető. Nagybajcson az óvodában is elérhetőek a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Kisbajcson az óvodában és az iskolában is elérhető 1 fő gyógypedagógus és 1 fő logopédus. A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások biztosítottak. Kisbajcson az óvodában és bölcsődésben is elérhető logopédus, fejlesztő torna a gyerekeknek.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Erre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adatok. Az önkormányzat felé nem érkezett ilyen jellegű jelzés.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések

A kisbajcsi általános iskolában a tanulók eredményességének egyik mutatószáma a versenyeken való részvételek, illetve azok eredményei. Ezekben a Nagybajcsról járó gyerekeknek is része van. Az iskola a tanulmányi versenyeken jól szerepel.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A hátrányos helyzetű gyerekek kiránduláson, úszáson és a tanulmányi versenyeken való részvétele biztosított. Az óvoda és az iskola is rendszeresen tájékoztatja a szülőket helyi szinten igénybe vehető ellátásokról, valamint az egyéb támogatásokról.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A hosszú nyári szünetben sok szülőnek okoz problémát a gyermekének felügyelete, szabadidő hasznos eltöltése.	Kézműves foglalkozások, társasjáték klubok, fejlesztő és sportfoglalkozás.
HPV vírus, méhnyakrák megelőzése kamaszokban.	HPV oltás támogatása.
A hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása. Egyre több a köznevelési intézményekben a fejlődési, magatartási, beilleszkedési, tanulási nehézségekkel küzdő gyermek.	A településen hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítás, felzárkóztatásuk elősegítése. A gyermekek számára a Pedagógiai Szakszolgálat által előírt fejlesztések biztosítása a településen, pedagógusok továbbképzése az SNI-s és BTM-es gyerekek integrált nevelése érdekében.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők esélyegyenlőségének jogi alapvetései, miszerint

- a nők és férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében,
- a nőket a férfiakkal egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, szakképzés, előmeneteli lehetőségek, valamint a munkafeltételek terén
- szociális biztonság területén,

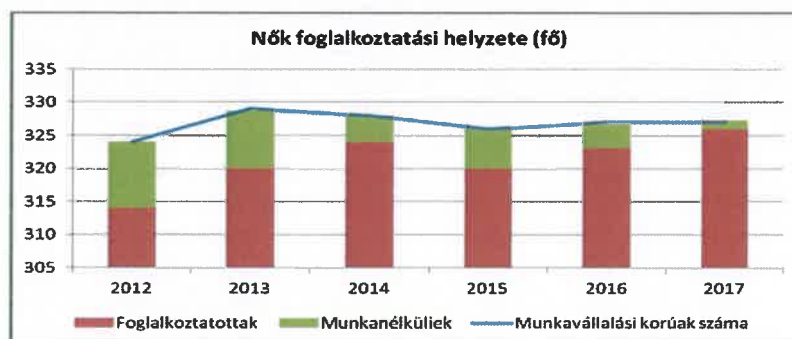
A munkaviszonnyal, a munka díjazásával kapcsolatban érvényesülnie kell az egyenlő bánásmódnak. A nők tekintetében figyelemmel kell lenni a védett tulajdonságokra: nem, családi állapot, anyaság, és terhesség tekintetében.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2012	303	324	290	314	13	10
2013	300	329	291	320	9	9
2014	287	328	280	324	7	4
2015	290	326	282	320	8	6
2016	298	327	295	323	3	4
2017	300	327	298	326	2	1

Forrás: TeIr és helyi adatgyűjtés

a) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen foglalkoztatást segítő és képzési programok nincsenek. A járási munkaügyi központ által szervezett rendszeres képzésekről, segítő programokról és egyéb képzési lehetőségekről a látókörünkbe kerülő rászorulókat tájékoztatjuk. A táblázatból jól látható, hogy a településen a munkanélküli nők és férfiak száma is folyamatosan csökkent az elmúlt évek során, azonban a munkanélküli férfiak aránya még mindig magasabb a nőkéénél. Arra vonatkozóan nem áll rendelkezésre adat, hogy a munkanélküli nők közül hány fő és milyen végzettséggel rendelkezik. Azonban valószínűleg a munkanélküliek körében a nők szívesebben vesznek részt foglalkoztatást segítő és képzési programokban. Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei nehezebbek, mint a férfiaké.

b) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Erre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adataink. Amennyiben ilyen lakos kerül a látókörünkbe, őket tájékoztatjuk a képzési és átképzési lehetőségekről, azok helyéről, idejéről.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Az önkormányzatnak nincs tudomás ilyenről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi bölcsődei, munkahelyi bölcsődei, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz való hozzáférés.

A Gyvt. alapján a gyermekek napközbeni ellátásának formái – gyermekek életkorának megfelelően:

- a bölcsődei ellátás,
- mini bölcsőde,
- munkahelyi bölcsőde,
- családi bölcsőde,
- a napközbeni gyermekfelügyelet.

A településen működik a Nefelejcs Napköziotthonos Óvoda.. A szülők így helyben is igénybe tudnak venni a gyermekek számára nappali ellátást. A nők elhelyezkedése szempontjából fontos tényező, hogy a gyermekek napközbeni ellátása megoldott legyen. Van arról is információ, hogy GYES után az anya, mivel távolabbi helyen talált állást magának, gyermekét is a munkahelye szerinti település óvodájába íratta.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét szolgálja. A családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos ismeretek átadását, a védőnői szolgálaton kívül a család-, és gyermekjóléti szolgálat segíti. A családtervezés azonban még ma is sok esetben gondot, problémát jelent a szociálisan hátrányos helyzetűek körében.

A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, amelynek értelmében:

- a gyermekvállalás optimális biológiai és pszichés körülményeinek elősegítése a fogamzás előtti gondozás és genetikai tanácsadás, valamint a termékenységi ciklus alatti gondozás (a várandós anya gondozása, a magzat születés előtti gondozása, a gyermekágyas és szoptató anya gondozása) eszközeivel,
- megismertetni az egyénnel azokat a családtervezési ismereteket – ideértve a terhesség megszakítással járó veszélyeket is – és fogamzásgátló módszereket, amelyekkel megtervezhetik és elősegíthetik utódaik fogantatását a kívánt számban és időben, hogy a gyermekek minél jobb egészségi állapotban születhessenek meg,
- a nők biológiai sajátosságaihoz igazodó, fokozott védelmükhöz szükséges összetett megelőzési tevékenység, ideértve a fogamzóképesesség előtti, a termékenységi ciklusok közötti, valamint a fogamzóképes kor utáni egészségvédelmet.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	36	36
2013	1	35	35
2014	1	35	35
2015	1	33	33
2016	1	37	37
2017	1	29	29

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A védőnő nem csak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem a kismama gyakorlati és lelki segítése is feladata. Szoros kapcsolatban áll a családokkal, rálátása van a gyermek családi körülményeire. Kapcsolatot tart a kisgyermekellátó intézményekkel, gyermek/házi orvossal.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza.

A családon belüli erőszakról nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl.: szexuális jellegű viselkedések) is a büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak.

A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

A családon belüli, nők ellen irányuló erőszak nem jellemző a településen, de 1-2 esetben előfordult. Erre nem mindig derül fény, mert az érintett nem szívesen beszél róla. Ha súlyosabb eset előfordulna, azt már nem lehetne eltitkolni. A település kicsi, mindenki, mindenkit ismer és a súlyos bántalmazás hamar kiderül. Természetesen a kisebb bántalmazást, vagy lelki terrort sem szabad figyelmen kívül hagyni, és szigorúan fel kell lépni ellene. A Családsegítő Szolgálathoz fordulhat, akit ilyen jellegű atrocitás ér, továbbá rendőrségi feljelentést lehet tenni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen anyaothton, családok átmeneti otthona nem működik, csak Győrben. Probléma esetén a Kisbajcsi Mikrotérség Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat családsegítőjéhez lehet fordulni, a településen jó látható helyen kihelyezésre került a krízistelefonszám, amely munkaidőn kívül krízishelyzetbe került személyeknek, családoknak nyújt segítséget.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák nem jellemzőek, intézkedést nem igényelnek. A településen a nők helyi közéletben betöltött szerepe alacsonynak mondható. A képviselő testületben 3 fő nő van. A közös hivatal jegyzője nő, valamint a közös hivatal ügyintézői is nők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nők foglalkoztatásával kapcsolatos problémák az életünkben fokozottabban jelen vannak. A gyermekvállalás, a családi szerepek összeegyeztetése a munkavállalással nehezebben történik. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák azonban nem jellemzőek, intézkedést nem igényelnek.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A kisgyermeket nevelő, munkába visszatérő édesanyáknak sokszor gondot okoz, hogy a munka mellett a gyermekfelügyeletet nem, vagy csak részben tudják megoldani.	Az óvoda és bölcsőde részéről igényfelmérés a szülők körében az óvoda nyitva tartásáról, majd a kiértékelés után a szükséges módosítások végrehajtása.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

- saját jogú, és
- hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

- az öregségi nyugdíj,
- a rehabilitációs járadék.

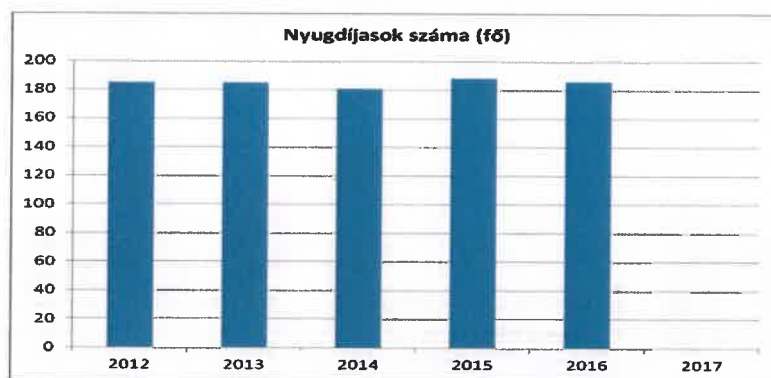
A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj,
- az árvaellátás,
- a szülői nyugdíj,
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint
- az özvegyi járadék.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	76	109	185
2013	75	110	185
2014	72	109	181
2015	71	117	188
2016	74	112	186
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTEK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorú népesség nemek közötti megoszlása jól tükrözi, hogy a nyugellátásban részesülők között a nők száma magasabb, majdnem minden évben duplája a férfiakénak. Településünkön magas az egyedül élő idősök aránya.

Ez a jelenség az egész országban megfigyelhető, és a hosszabb élettartamára vezethető vissza, több a nyugdíjas nő, mint a férfi.

Az időskorúak helyzetét jelentősen befolyásolja a családi állapotuk, amely alapján megfigyelhető, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik, az özvegyek aránya.

Mint azt a 3. számú táblázat (Öregségi index) is mutatja a település lakossága még mindig előregedő szerkezetet mutat.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idős korosztály (jellemzően az 55 év feletti) foglalkoztatási mutatói a településen alacsonyak. A 3.2.2 táblázatban is jól látható, hogy az elmúlt években az 55 év feletti korosztályban fokozatosan csökkent a regisztrált munkanélküliek száma. Annak a személynek, aki ebben a korban munkanélkülivé vált, az elhelyezkedési esélyei rosszabbak, sokkal kiszolgáltatottabb a munkaerő-piacon. Ebben az esetben látványos a diszkrimináció, hiszen nem csak az elhelyezkedési esélye rosszabb, a létszámleépítés is hamarabb eléri a korosztályt.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

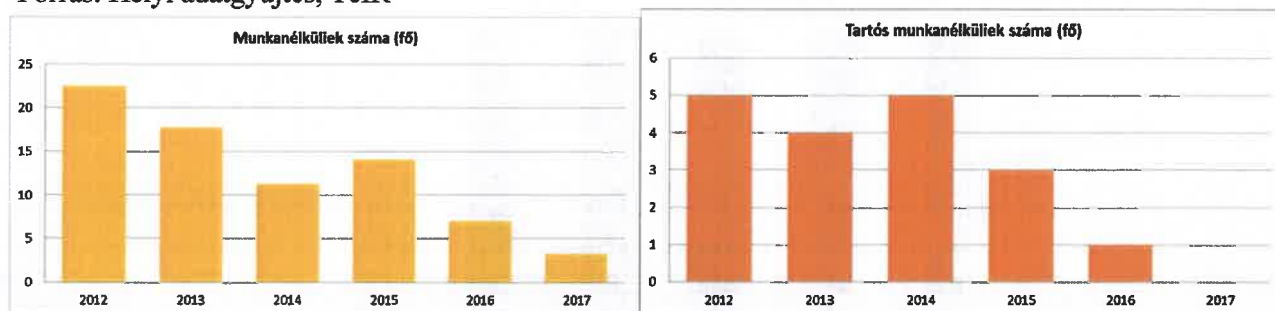
A településen kevés munkahely van a fiatalok számára, így a nyugdíjasok foglalkoztatására is kevés a lehetőség.

A tevékeny időskor, pl. élethosszig tartó tanulás sem jellemző. Az egészséges, fiatalos nyugdíjasok szívesen végeznének valamilyen jövedelemkiegészítő tevékenységét (egyrészt, hogy jövedelmi viszonyaikon javítsanak, másrészt, hogy az elszigeteltségük csökkenjen), azonban erre helyben igen kevés lehetőség van. Sokan segítenek az unokák nevelésében, így támogatják a fiatalokat. Nyugdíjas klubba járnak, amely helyben működik a településen. Az összetartó közösségi kapcsolatok következményeként az idős korosztály tagjai szoros kapcsolatot tartanak fent egymással. Mindemellett sokan olvasással, tv nézéssel, kertészkedéssel töltik az idejüket.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma
	Fő	Fő	%	Fő
2012	23	3	11%	5
2013	18	3	17%	4
2014	11	2	20%	5
2015	14	4	25%	3
2016	7	2	25%	1
2017	3	0	8%	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén megnyilvánul abban, hogy általában azok a munkanélküliek, akik a nyugdíjkorhatár elérése előtt néhány évvel váltak azzá, nehezebben találnak a későbbiekben munkát, mint a fiatalok. A táblázatból jól látható, hogy míg az elmúlt évek során a regisztrált munkanélküliek aránya fokozatosan csökkent, addig az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya nőtt és 2017-re fele a regisztrált munkanélkülieknek.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Idősek nappali ellátása nem működik a településen, erre vonatkozóan egyéb adatok nem állnak rendelkezésre.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma	
	Fő	Fő	%
2012	105	0	0,00%
2013	114	0	0,00%
2014	123	0	0,00%
2015	120	0	0,00%
2016	119	0	0,00%
2017	125	0	0,00%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások a település minden lakója részére így az idős korúak részére is biztosított. A célcsoport az egészségügyi szakellátást helyben nem tudja igénybe venni, a legközelebbi szakrendelő Győrben van.

A településen jelenleg nem működik házi segítségnyújtás, illetve falugondnoki szolgálat. Egy fő látja el a településen a rászoruló időseket (bevásárlás, tűzifa behordás, jégmentesítés, higiénés feladatok, gyógyszer felírás). Az elérhető szolgáltatásokról, támogatásokról a Kisbajcsi Mikrotérség Gyermejkórházi és Családsegítő Szolgálat családsegítője tud felvilágosítást adni, illetve az önkormányzat kommunikálja a lakosság felé.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A település rendezvényeinek szervezésénél mindig figyelembe veszi az önkormányzat a különböző korosztályok, így az idősek igényeit. A településen megszervezésre kerülő rendezvények lebonyolításában, vendéglátásban kiveszik részüket a nyugdíjas klub tagjai, az énekkar. Nagyobb kulturális eseményekre (pl. színház) Győrbe kell utazni.

c) idősek informatikai jártassága

Erre vonatkozóan nem rendelkezik a település önkormányzata adatokkal, de feltételezhető, hogy az idősek nagy része nem tudja kezelni a számítógépet. A településen igény szerint lenne lehetőség pl. nagy- net program indítására, egyelőre azonban erre vonatkozóan nem merült fel igény.

A helyi IKSZT megnyitását követően nagy- net program indult, amelynek keretében kis létszámban ismerkednek a jelentkezők a számítógép használatával.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősebb, de még tetterre kész nyugdíjasok egyaránt aktívak a civil, állami vagy egyházi eseményeken egyaránt. A még idősebbek már koruk és egészségi állapotuk miatt nehezebben mozdulnak ki otthonról.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Sok a magányos idős, akik nehezen mozdulnak ki otthonukból kevésbé nyitottak a közösségi programokra. Elmagányosodás.	A településen élő idős emberek számára közösségi programok szervezése. Idősök klubjának és kirándulásoknak a megszervezése.
Az idős emberek gyakran válnak bűncselekmények áldozatává, kerülnek kiszolgáltatott helyzetbe, nem minden településen van kamerarendszer. Sok idős nem rendelkezik szén-monoxid érzékelő berendezéssel.	Az idős emberek személyes, és lakókörnyezetük biztonságának növelése. Kamerarendszerek kiépítése. Szén-monoxid érzékelő berendezések beszerzése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Egy társadalom fejlettségének alapvető fokmérője, hogy miként viszonyul a fogyatékosokkal élő polgáraihoz, mennyiben veszi figyelembe döntései során azoknak az érdekeit, szempontjait, akik valamilyen hátránnyal kénytelenek élni.

A hazai jogszabályok területén a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (Fot.) tekinthető alapidokumentumnak.

E törvény 4. § a) bekezdése meghatározza a fogyatékos személy fogalmát. Fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

A fogyatékos emberek a magyar társadalom leghátrányosabb helyzetű csoportjai közé tartoznak, hiszen a fogyatékos személyek jelentős részének helyzetét nem csupán saját egészségi állapota, hanem a társadalmi előítéletek, valamint az akadálymentesség hiánya is jelentősen nehezíti.

7.1 A településen fogyatékosokkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük előmozdításáról szóló 1998. évi XXVI. tv. 15. § értelmében:

(1) A fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

(2) A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

(3) A munkáltató a fogyatékos személy munkához jutásának elősegítése érdekében – a felvételi eljárás során – köteles biztosítani az egyenlő eséllyel hozzáférhető környezetet.

(4) A munkáltatót a (3) bekezdésben foglalt kötelezettség abban az esetben terheli, amennyiben

a) a megüresedett álláshelyet nyilvánosan meghirdette,

b) az álláshelyre a fogyatékos személy oly módon jelentkezett, hogy jelezte a meghallgatáshoz szükséges speciális igényeit, és

c) azok biztosítása a munkáltató számára nem jelent aránytalanul nagy terhet. Aránytalanul nagy tehernek minősül az, ha a kötelezettség teljesítése a munkáltató működését ellehetetleníti.

16. § Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a fejlesztő foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés – jogszabályban meghatározottak szerint – támogatásban részesíti.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők
2012	8	17
2013	8	16
2014	8	14
2015	8	17
2016	6	16
2017	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

a) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Fogyatékkal élő lakótársaink foglalkoztatására a településen nincs mód, de nem a hátrányos megkülönböztetés miatt, hanem mert szervezett-munkahelyi foglalkoztatásra létszám sem tevődne össze. A településen nincs olyan munkahely, amely kifejezetten megváltozott munkaképességű, vagy fogyatékkal élő embereket foglalkoztatna. Ilyen munkahelyek Győrben vannak.

Arra vonatkozóan, hogy valakit fogyatékosága miatt nem alkalmaztak volna, nem áll rendelkezésre releváns adat.

Ilyen esetről nem érkezett bejelentés az önkormányzathoz.

b) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok:

A településen a fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre olyan mérhető statisztikai adatok, amelyek alapján reális képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. A csoport esélyegyenlőségének megteremtése érdekében a jövőben szükséges egy olyan átfogó felmérés elvégzése, amelyből kitűnik a településen fogyatékossgal élő személyek száma, jellemzői, problémái. Ezt követően a feladat olyan környezet működtetése, hogy a fogyatékossgal élő személyek is egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi élet valamennyi területén.

Helyi szinten ilyen programok nincsenek. Győrben működik Támogató Szolgálat, a győri Család- és Gyermekjóléti Központban Információs és Koordinációs Pont.

Ápolás, gondozás nyújtó intézmény, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon a településen nincs.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékos személyek az önkormányzatnál megfelelő információhoz jutnak a jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásokról. Ezeket igénybe is veszik.

Ellátási formák, amelyek a jogszabályok által biztosítottak a fogyatékkal élő személyek számára:

- **fogyatékossgai támogatás:** fogyatékossgai támogatásra, az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki – látási fogyatékos, - hallási fogyatékos, - értelmi fogyatékos, - mozgásszervi fogyatékos, - állapota kromoszóma rendellenesség miatt súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető, - autista, illetőleg – halmozottan fogyatékos és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul.
A Fot 22. §-a alapján biztosított fogyatékossgai támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- **megváltozott munkaképességű személyek ellátásai:** A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű és aki a kérelem benyújtását megelőzően – a jogszabályban meghatározottak szerinti keresőtevékenységet nem végez és rendszeres pénzellátásban nem részesül. A megváltozott munkaképességű személy részére egészségi állapotától és rehabilitálhatóságától függően rehabilitációs ellátást vagy rokkantsági ellátást lehet megállapítani.
- **rokkantsági járadék:** Rokkantsági járadékra jogosult az a személy, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70 százalékos mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül.
- **közlekedési kedvezmény:** A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI.29.) Korm. rendelet 6 §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.
- **parkolási igazolvány:** A mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003. (XII.1.) Korm. rendelet értelmében parkolási igazolványra az a személy jogosult,
  - aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
  - aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
  - akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy
  - aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

- **szociális alapszolgáltatások:** étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

- szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, támogatott lakhatás, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Az önkormányzat tulajdonában lévő hivatal, óvoda és bölcsőde, egészségügyi és kulturális létesítmények részben akadálymentesítettek. A kommunikációs akadálymentesítés még nem megoldott. A fogyatékos személyek számára a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatása biztosított. Parkolás nem okoz gondot, a mozgáskorlátozottak részére kijelölt parkolóhelyek kialakítása megtörtént.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítettsége részben megoldott a településen, ezért az ilyen irányú fejlesztések kiemelt fontosságúak.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A településen kis számú a helyben foglalkoztatott munkavállaló. A munkavállalók többsége Győrbe és környékére jár dolgozni.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

	Igen/nem								
	Lift	Vak-vezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
Közterület (utca/járda, park, tér)	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
Helyi és távolsági tömegközlekedés	nem	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem
Buszpályaudvar, buszvárók	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
Vasútállomás	--	--	--	--	--	--	--	--	--

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Fogyatékosok számára rendelkezésre álló szolgáltatások nincsenek a településen, nincsen fogyatékosok nappali intézménye sem. Ilyen ellátás Győrben vehető igénybe. A mozgássérült parkolók kiépítését, kijelölését szükséges folytatni.

Az önkormányzat felelősségi körébe tartozó intézmények teljes körű akadálymentesítésének további fejlesztése (fizikai és/vagy infokommunikációs akadálymentesítés) szükséges, az önkormányzat anyagi lehetőségeinek és a pályázati lehetőségek szem előtt tartása mellett.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Fogyatékkal élőkre vonatkozó külön rendelettel az önkormányzat nem rendelkezik. Hátránykompenzáló szolgáltatások, juttatások a településen nem adottak.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincsenek pontos adatok a településen fogyatékkal élők számáról, helyzetéről, problémáikról.	Az adatbázis létrehozásával fel lehetne térképezni a fogyatékkal élők problémáit. Segítségnyújtás a problémák megoldásában, tájékoztatás, információnyújtás.
Közszolgáltatást nyújtó és egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése.	Felmérés, tervkészítés, kivitelező megkeresése, kivitelezés.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A településen működő civil szervezetek:

- Baráti kör

Célja: A szülőfalujukat, lakóhelyüket szerető kisbajcsi és szőgyei lakosok összefogása azért, hogy ápolják a község hagyományait, védjék építészeti-, környezeti és természeti értékeit, erősíteni a lakóhely és egymás iránti elkötelezettséget.

Baráti kör céljai a megvalósítás érdekében:

Közreműködik a község éves és távlati fejlesztési-és rendezési terveinek kidolgozásában, azokról társadalmi vitákat szervez: észrevételeket, javaslatokat tesz megvalósításukra.

Részt vesz a község építészeti-, környezeti- és természeti értékeinek feltárásában. Ezek védelme és megővására érdekében társadalmi akciókat szervez és közreműködik fenntartásukban.

Ápolja a település kulturális hagyományait, szokásait. A kulturális és ismeretterjesztő rendezvények szervezését segíti.

Gondoskodik az állami szervektől, jogi- vagy magánszemélyektől átvett anyagi eszközök célszerű felhasználásáról, a felajánlóknak elszámol azokról.

Előmozdítja a falusi turizmus kialakítását, az idegenforgalmi vonzerő növelését.

A lakosság jobb tájékoztatása érdekében – az Önkormányzattal közösen- újságot jelentet meg.

Állandó kapcsolatra kész az önkormányzati testülettel, annak hivatalával valamint más helyi szervezetekkel.

- Énekkar

A Kisbajcsi Énekegyüttes 1998-ban alakult. Kezdetben nagy volt az érdeklődés, többen szerettek volna csatlakozni, de a rendszerességet nem mindenki tudta vállalni. Így végül kialakult egy húszfős állandó társaság, amely lelkesen eljár a heti két órás próbákra.

Az alakuláskor a karvezetőnk, Antalné Hatoss Györgyi volt. Kisbajcs rendezvényein kívül énekeltünk ünnepi szentmiséken, egyházi ünnepeken is. Az első komoly megmértetés a millennium évében, 2000. áprilisában rendezett Kultúrával a Nyugat Kapujában Nemzeti Fesztivál keretében megrendezett Alsó-Szigetközi Kulturális Találkozón volt.

Időközben a karvezető személye változott, Hargitai Istvánné 2001. őszétől irányítja a kórust.

Rendszeresen fellépünk amatőr kórustalálkozókon Győrzámolyon, Vámoszabadin. A szlovákiai CSEMADOK szervezésében évente megrendezett kolozsnémai Járási dal és táncünnepély állandó résztvevőjének számítunk.

Az énekkar 3 úrból és 16 hölgyből áll, 35-től 70 éves korig. A tagság nyitott mindenki számára, nem a képzett énekhang a mérvadó, hanem az együtt éneklés öröme.

Kisbajcson nem csak a rendezvények fellépőjeként tartanak bennünket számon, hanem egy olyan jól összetartó és mozgósítható társaság, akik a falu rendezvényein a szervezés és lebonyolítás munkáját is szívesen vállalják. Így fontos esemény a község életében az általunk szervezett kulturális és gasztronómiai jellegű Kapros galuska fesztivál és a helyi iskolásokkal előadott karácsonyi műsorunk. Az énekkar 2008-ban ünnepelte 10 éves fennállását, melyet kisebb ünnepség keretében igyekeztünk emlékezetessé tenni a hallgatóság és magunk számára.

A Bartók Béla Megyei Művelődési Központban az 2010. május 8-án részt vettünk az „Éneklő Magyarország” XVII. Országos Kórusminősítésen, ahol a hagyományos kategóriában a szakértő zsűri bronz fokozatra minősítette szereplésünket.

Repertoárunkban olyan műsorszámok találhatóak, amelyekben nem csak a zeneértők, hanem az egyszerű szórakozásra vágyó nagyközönség is megtalálja számítását.

- Egyházközösség
- Nyugdíjas klub

Kisbajcs községben hosszú ideig nem működött olyan csoport, amely biztosította volna az azonos érdeklődésű emberek szabadidejének kulturált eltöltését. Kötetlen beszélgetésre csak a minden évben megrendezett nyugdíjas nap és a nőnap adott lehetőséget. Egy ilyen nyugdíjas napon született a gondolat, hogy a községben is létre kellene hozni a nyugdíjas klubot, ahol az egykorú emberek közösségi élete biztosítható lenne.

A kisbajcsi nyugdíjas klub 2002. szeptemberben szerveződött aktív közösséggé. Korábban a községháza nagyterme volt a találkozások helyszíne, 2013. év nyaratól a községháza IKSZT terme, amely méreténél fogva ideális erre a célra. A klub beiratkozott tagjainak száma 20-25 fő. A foglalkozásokon, - melyet kéthetente tartanak - rendszeresen megjelenik 15 fő. A nyugdíjas klub tagdíjat szed, kisebb kiadásainak fedezésére. A tagok összejövetelük során elsősorban az aktuális problémákkal kezdik a csoportmunkát, felkutatják ki, miért nincs jelen. A közülük ágyban fekvőket néhányan meglátogatják, ezzel is segítve mielőbbi gyógyulásukat, felépülésüket.

A klubtagok összejövetelük során előadásokat hallgathatnak meg az egészséges életmódról, a betegségek megelőzéséről. Sor kerül különféle gyógyászati segédeszközök, természetes gyógyító füvek bemutatására is. Ezek az előadások nagyon népszerűek az idősek körében. A klub tagjai a nyári falunapon a legkisebbek örömeire palacsintát, lángost sütnek. Kedvezményes kirándulást szerveznek, s többen élnek is a felkínált lehetőségekkel.

A Nyugdíjasklub feladata elsősorban az adott közösség kikapcsolódásának, szórakozásának biztosítása. Az azonos érdeklődési körű vagy hasonló életkorú egyének közötti ismerkedés. Az eltelt több év bebizonyította, hogy a munkálkodás nem volt hiába való, mivel az idősek szívesen vannak együtt, örömmel szerveznek közös programokat, igyekeznek jól érezni magukat –e kis közösség keretein belül. Ehhez alkalmas és lelkes vezetőre találtak Horváth Gézáné személyében.

- Tűzoltó Egyesület

Célja: A jogszabályban meghatározott tűzvédelmi feladatok helyi megvalósításának elősegítése és ennek ellátására önként jelentkezők szervezése, egyesítése. Tagjainak közösségi életre történő nevelése – szervezett keretek között- tagjai tűzvédelmi szakismeretének rendszeres növelése, helyi tűzmelegelőzési és tűzoltási tevékenység biztosítása.

- Kisalföldi Méhészek Egyesülete

Célja: Kisalföldi régió méhészeinek társadalmi összefogása, érdekeik képviselete, védelme. A régió méhészeinek termelő, értékesítő, tenyésztő tevékenységének mind magasabb szinten való megvalósítása. A nemzetgazdaság, ezen belül a mezőgazdaság érdekeivel összhangban, korszerű méhészkedéssel, az objektív lehetőségek figyelembe vételével a méhészeti feltételek, lehetőségek bővítése, a szervezett méhes megporzás irányvonalainak kialakítása. Közreműködés a természet és környezetvédelmi feladatok megvalósításában.

Feladata: A régió méhészeinek képviselete az állami, társadalmi, gazdálkodó és egyéb szervek előtt, valamint az országos nemzetközi szervezetekben és szervezetekben. Régebbi és új szakmai ismeretek összefogása, oktatása, terjesztése, az ehhez szükségesszervezeti keretek kialakítása, működtetése. A tenyésztő tevékenység segítése, a fajtanemesítés és méhes megporzás felkarolása. A méhészek mozgósítása az Országos Környezet és Természetvédelmi Hivatal előírásai megvalósításának segítésére, valamint az erdőgazdálkodás és természetvédelem összhangjának elősegítésére. Kapcsolattartás az állami társadalmi nemzeti, nemzetközi szervezetekkel és szervezetekkel, a feladataik megvalósítása céljából, igényt tartva erkölcsi és anyagi segítségükre. A fogyasztók széles táborának megismertetése a méz és egyéb méhészeti termékeknek az egészséges táplálkozásban és diabetikában betöltött szerepéről. Örökös az Egyesület Alapszabályának, valamint az Egyesületre vonatkozó törvények és jogszabályok betartása és betartatása felett.

Az Egyesületre vonatkozó adatok és tények nyilvánosak. Az Egyesület a régió méhészeinek ügyét felkaroló, ezért tenni akaró magánszemélyek, jogi és nem jogi személyek demokratikus közössége, önkormányzati elven felépülő szervezeti renddel. A hangsúly a tagok szolgálatára, szervezeti tevékenységének összehangolására esik.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A településen együttműködik az önkormányzat és a civil szervezetek. Nemzetiségi önkormányzat nem működik a településen.

A katolikus egyházzal is jó kapcsolatot ápol az önkormányzat.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A környékbeli települések önkormányzataival jó a kapcsolat, ez a földrajzi adottságokból is adódik. Közigazgatásilag közös hivatalt alkotnak Nagybajcs és Vének településekkel.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nemzetiségi önkormányzat nem működik a településen.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A helyi civil szervezet kapcsolata a környező települések hasonló szervezeteivel jó. Az önkormányzat lehetőségeihez mértén támogatja a civil szervezet munkáját, működését. Törekszik arra, hogy a szervezetekkel partneri viszonyt kialakítva a település életének egyre több szegmensébe vonjuk be azokat. A jó együttműködés következménye, hogy az önkormányzati rendezvényeken aktívan részt vesznek ezen civil szervezet tagjai.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

A for-profit szervezetek esélyegyenlőségi szerepvállalása, illetve annak mértéke nem ismert, nincs róla adat.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházi, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatában**

A helyzetelemzés előkészítésében részt vettek a településen dolgozó, a célcsoportokkal kapcsolatos területek szakemberei. A meglévő hálózatokon keresztül folyamatosan figyelemmel kísérjük az érintettek helyzetét.

A helyi esélyegyenlőségi program tervezet az önkormányzat hivatalában, illetve a hivatalos honlapján, a www.kisbajcs.hu oldalon közzétételre kerül, így állampolgárok is véleményt mondhatnak. A honlapon az elfogadott dokumentum is hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása**

A Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata során HEP Fórum összehívására kerül sor, melyen a program célcsoportjainak delegáltjai tájékoztathatják az önkormányzatot a Program megvalósulásának tapasztalatairól és javaslatot tehetnek az esetleges módosításokra.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> Családi szociokulturális hátrányok a szegénységgel érintett családoknál-pénzkezelési, adósságkezelési tanácsadás, az elérhető támogatásokhoz való hozzáférés segítése, adekvát szolgáltatási formába történő segítés. Az alacsony iskolai végzettségűek körében nagyobb a munkanélküliség, nehezen, vagy alig tudnak elhelyezkedni. Szakosított egészségügyi szűrővizsgálatok helyben nem elérhetőek. 	<ul style="list-style-type: none"> Felmérés az érintettek köréről. Családsegítés keretében életvezetési, pénzkezelési, adósságkezelési tanácsadás, az elérhető támogatásokhoz való hozzáférés segítése, adekvát szolgáltatási formába történő közvetítése. Tovább irányítás szakemberhez, intézményhez. Tanfolyamokra beiskolázás, képzésekről, felnőttoktatásról való tájékoztatás. Munkaügyi Központtal kapcsolatfelvétel, képzési ajánlatairól tájékoztatás nyújtása. Igényfelmérés, kapcsolatfelvétel oktatási intézményekkel, Munkaügyi Központtal. Képzési programokhoz juttatás elősegítése. Egészségnap évenkénti megszervezése szűrővizsgálatokkal.
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> A hosszú nyári szünetben sok szülőnek okoz problémát a gyermekének felügyelete, szabadidő hasznos eltöltése. HPV vírus, méhnyakrák megelőzése kamaszkorban. A hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása. Egyre több a köznevelési intézményekben a fejlődési, magatartási, beilleszkedési, tanulási nehézséggel 	<ul style="list-style-type: none"> Kézműves foglalkozások, társasjáték klubok, fejlesztő és sportfoglalkozás. Az oltás sorozat 3 oltásból áll. 2014 őszétől minden évben az általános iskola VII. osztályát végző, 12. életévüket betöltött lányok kaphatják meg térítésmentesen, azonban a nagyobb korosztály oltásáról továbbra is a szülőknek kell gondoskodniuk. A településen hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása, felzárkóztatásuk elősegítése. A gyermekek számára a Pedagógiai Szakszolgálat által előírt

	küzdő gyermek.	fejlesztések biztosítása a településen, pedagógusok továbbképzése az SNI-s és BTM-es gyerekek integrált nevelése érdekében.
Nők	<ul style="list-style-type: none"> A kisgyermeket nevelő, munkába visszatérő édesanyáknak sokszor gondot okoz, hogy a munka mellett a gyermekfelügyeletet nem, vagy csak részben tudják megoldani. 	<ul style="list-style-type: none"> Az óvoda és bölcsőde részéről igényfelmérés a szülők körében az óvoda nyitva tartásáról, majd a kiértékelés után a szükséges módosítások végrehajtása.
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> Sok a magányos idős, akik nehezen mozdulnak ki otthonukból, kevésbé nyitottak a közösségi programokra. Elmagányosodás. Az idős emberek gyakran válnak bűncselekmények áldozatává, kerülnek kiszolgáltatott helyzetbe, nem minden településen van kamerarendszer. Sok idős nem rendelkezik szén-monoxid érzékelő berendezéssel. 	<ul style="list-style-type: none"> A településen élő idős emberek számára közösségi programok szervezése. Idősek klubjának fenntartás, kirándulások szervezése. Az idős emberek személyes és lakókörnyezetük biztonságának növelése. Kamerarendszerek kiépítése. Szén-monoxid érzékelő berendezések beszerzése.
Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> Nincsenek pontos adatok a településen fogyatékkal élők számáról helyzetéről, problémáikról. Közszolgáltatást nyújtó és egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése. 	<ul style="list-style-type: none"> Igényfelmérés. Együttműködési megállapodás kötése az önkormányzat székhelyéhez közel működő, fogyatékos személyek érdekvédelmét ellátó társadalmi szervezettel (szervezetekkel), mert ezek számos hasznos információval, tanáccsal tudják segíteni az önkormányzat munkáját. Felmérés, pályázati lehetőségek feltérképezése, tervekészítés, kivitelező megkeresése, kivitelezés.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> Családi szociokulturális hátrányok a szegénységgel érintett családoknál. Eladósodás megelőzése, adósság kezelés. A településen élő munkanélküliek elhelyezkedési esélyei Egészségnap évenkénti megszervezése szűrővizsgálatokkal. 	<ul style="list-style-type: none"> Felelős: Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat Partnerek: Család- és Gyermekjóléti Központ Adósság- és Hátralékkezelő szakember, Kisbajcsi Mikrotárség Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, Járási Munkaügyi Hivatal, Önkormányzat Felelős: Polgármester Partnerek: Munkaügyi Központ, oktatást szervező intézmények Felelős: Polgármester Partnerek: háziorvos, védőnő, Kisbajcsi Mikrotárség Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> Gyermekelhelyezés, felügyelet a nyári szünetben HPV oltás bevezetése A hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása. Egyre több a köznevelési intézményekben a fejlődési, magatartási, beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermek. 	<ul style="list-style-type: none"> Felelős: Polgármester Partnerek: Kisbajcsi Mikrotárség Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, IKSZT vezető Felelős: Polgármester Partnerek: védőnő, háziorvos Felelős: Polgármester Partnerek: Munkáltatók, Civil szervezetek, Közoktatási intézmények vezetői, Kisbajcsi Mikrotárség Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat
Nők	<ul style="list-style-type: none"> A kisgyermeket nevelő, munkába visszatérő édesanyáknak sokszor gondot okoz, hogy a munka mellett a gyermekfelügyeletet nem, vagy csak részben tudják megoldani. 	<ul style="list-style-type: none"> Felelős: Polgármester Partnerek: Kisbajcsi Mikrotárség Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, édesanyák,
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> "Nyitás a világra" Idősek otthonának, környezetének védelme 	<ul style="list-style-type: none"> Felelős: Polgármester Partnerek: IKSZT vezető, Nyugdíjas Klubok vezetői, civil szervezetek Felelős: Polgármester Partnerek: polgárórség, helyi körzeti megbízott (rendőrség), Pajzs Polgárőr Egyesület, Kisbajcs-Szögye Polgárőr Egyesület
Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> Fogyatékkal élők segítése Közszolgáltatást nyújtó és egyéb 	<ul style="list-style-type: none"> Felelős: Polgármester Partnerek: támogató szolgálat, civil szervezetek, Információs és Koordinációs Pont, Kisbajcsi Mikrotárség Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat Felelős: Polgármester

humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése.	• <u>Partnerek:</u> Önkormányzat
---	----------------------------------

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők megélhetését képességeinkhez mérten segítsük, támogassuk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek támogatását, védelmét, az egészségügyi és szociális szolgáltatásukhoz való hozzáférésüket. A sport-, szabadidős és szünidős programok megszervezésénél igyekszünk odafigyelni az egészségre való nevelés fontosságának tudatosítására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az életminőség és a foglalkoztatás javítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek biztosítására, támogatásukra, védelmükre, valamint az életkorral járó sajátos igényeik kielégítését célzó programok megteremtésére.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők közszolgáltatásokhoz, középületekhez, információhoz való hozzáférés megkönnyítésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	<i>Családi szociokulturális hátrányok a szegénységgel érintett családoknál. Eladósodás megelőzése, adósság kezelés.</i>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nagyon fontos a prevenció, a felvilágosítás, az esetleges eladósodás megelőzése, illetve egyes családoknál a már meglévő adósságok kezelése. A szociokulturális hátrányok csökkentése a támogatásokhoz való hozzáférés segítségével, valamint adekvát segítséghez jutás támogatásával. Figyelemfelhívás az indokolatlan és nehezen nyomon követhető különböző hitelek felvétele ügyében.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az intézkedésnek prevenció, megelőző célja van. A nehéz anyagi körülmények között élők lehetőleg ne kerüljenek adósságba, vagy ha már adósságot halmoztak fel, akkor segítségnyújtás a kezeléséhez. Támogatásokhoz való hozzáférés segítése. Rövid távú cél: 2019.01.-2019.05. hó: Helyzetfelmérés az érintettek köréről. Középtávú cél: 2019.06.-2020.12. hó: Adósságkezelő programok feltérképezése, támogatási lehetőségek feltérképezése. Csoportok, tájékoztató, prevenció eladások szervezése, az érintettek megszólítása, bevonás. Hosszú távú cél: 2021.01.-2023.12.31.: Szociokulturális hátrányok csökkentése a szegénységgel érintett családoknál. Szemléletváltozás erősítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	2019.01.-2019.05. hó: Felmérés az érintettek köréről. 2019.01.-2019.05. hó: A Kisbajcsi Mikrotérség Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat közreműködésével – pénzübeli és természetbeni támogatásokhoz való hozzájutás segítése. Adekvát adósságkezelő szolgáltatáshoz való hozzájutás segítése. 2021.01.-2023.12.31.: Tanácsadások, előadások szervezése folyamatosan.
Résztevők és felelős	Felelős: Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat Résztevők: Kisbajcsi Mikrotérség Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, Célcsoport tagjai
Partnerek	Család- és Gyermekjóléti Központ Adósság- és Hátralékkezelő szakember, Önkormányzat,
Határidő(k) pontokba szedve	2019.01.-2019.05. hó 2019.01.-2019.05. hó - folyamatos 2021.01.-2023.12.31. - folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Helyzetfelmérés. Csoportok és tájékoztató előadások szervezése által a célcsoport hátrányos helyzete csökken. Helyes pénzügazdálkodásra való motiváció növelése, a célcsoport problémamegoldó képességének erősödése. Felmérés, összegzés a tapasztalatokról.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A családok nem működnek együtt az intézkedésben résztvevőkkel, partnerekkel. Érdeklődés hiánya, az érintett célcsoportokhoz nem jutnak el a megfelelő információk. Passzívan állnak a felkínált lehetőségekhez. Kiszorul a támogatotti körből a célcsoport.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás: családsegítő, adósságkezelő szakember Infrastruktúra: helyiség biztosítása Pénzügyi forrás: önkormányzati források, pályázatok

Intézkedés címe:	<i>A településen élő munkanélküliek elhelyezkedési esélyei</i>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az alacsony iskolai végzettségűek körében nagyobb a munkanélküliség, nehezen, vagy alig tudnak elhelyezkedni.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Célunk a településen élő álláskeresőik számára képzési, szakképzési lehetőségek feltárása, foglalkoztatottságuk elősegítése. Rövid távú cél: 2019.01-05. hó: Igényfelmérés a helyi munkáltatók, foglalkoztatók körében, képzési lehetőségek feltárása. Igényfelmérés az álláskeresőik körében. Középtávú cél: 2019.06-12. hó: Az álláskeresőik képzésbe kapcsolódásának elősegítése. Hosszú távú cél: 2020.01- 2023. 12.31.: Foglalkoztatás elősegítése, a munkavállalók részére állásbörzék, foglalkoztatáshoz kapcsolódó tájékoztatás nyújtása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	2019.01-05. hó: Igényfelmérések elvégzése, összegzése. 2019.06-12. hó: Kapcsolatfelvétel a Munkaügyi Központtal és oktatást szervező intézményekkel. 2020.01- 2023. 12.31.: Foglalkoztatás elősegítése.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester Résztevők: Munkaügyi Központ, Önkormányzat
Partnerek	Helyi munkáltatók, oktatást szervező intézmények, családsegítő, Felnőtt-képző Intézetek
Határidő(k) pontokba szedve	2019.01-2019.05. hó 2019.06. hó- folyamatos 2020.-2023.- folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Bizonyítvány, igazolás a Munkaügyi Központból a sikeres elhelyezkedésről. Az intézkedési terv eredményei fenntarthatóak, a képzéseken résztvevők új szakmai ismeretekkel képesek lesznek az elhelyezkedésre, a helyi munkáltatók is érdekeltek lehetnek a foglalkoztatásukban.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A munkanélküliek nem vállalják a képzésben való részvételt. Motivációs tréning, ösztöndíj
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás: Munkaügyi központ, oktatás szervező intézmények, családsegítő Pénzügyi forrás: pályázatok, önkormányzati források

Intézkedés címe:	Egészségnap évenkénti megszervezése szűrővizsgálatokkal
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Szakosított egészségügyi szűrővizsgálatok helyben nem elérhetőek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A szakosított szűrővizsgálatok a településen elérhetőek legyen, a hátrányos helyzetben lévő családok számára is. A népbetegségek kialakulásának megelőzése. A folyamatos szűrővizsgálatoknak köszönhetően javul az egészségi állapot. Egészségtudatosság növelése. Rövid távú cél: 2019.01-03. hó: Helyzetfelmérés, igényfelmérés szűrővizsgálatokra Középtávú cél: Évenkénti egészségnap megszervezéséhez az egészségnevelő programok, szűrővizsgálatok településen való biztosítás módjának feltérképezése. Hosszú távú cél: 2019.04.- 2023. 12.31.: Évente megszervezni a szűrővizsgálatokkal egybekötött egészségnapot.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szűrővizsgálatok és egészségnevelő program megszervezése, ezek meghirdetése.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester
Partnerek	családsegítő, védőnő, háziorvos, szakorvosok, ÁNTSZ
Határidő(k) pontokba szedve	2019.01-03. hó 2019.04-2023.12.31. – folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A szűréseken való részvétel növekedése, egészségi állapot javulása. Egészségtudatosabb életmódra ösztönzés.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, pénzügyi források, szakemberek hiánya. Lakosság tájékoztatása a szűrésekről, rendezvényről a helyben szokásos módokon.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás: megszervezéshez, lebonyolításhoz önkéntesek bevonása. Önkéntes szakember bevonása lehetőség szerint. Infrastruktúra: megfelelő vizsgálóhelyiség biztosítása. Pénzügyi forrás: pályázatok, önkormányzati forrás

Intézkedés címe:	Gyermekelhelyezés, felügyelet a nyári szünetben
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A hosszú nyári szünetben sok szülőnek okoz továbbra is problémát a gyermekének felügyelete, a szabadidő hasznos eltöltése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Szabadidő hasznos eltöltése, a gyermekek felügyeletének a megszervezése a nyári szünetben. Képességfejlesztés. A szülők szabadságának tervezhetőségének segítése. Rövid távú cél: 2019.01-05. hó: Újabb igényfelmérés a szülők körében. Óvoda, bölcsőde nyitvatartási rendjének újabb felmérése, hogy az jelenlegi állapotában megfelel-e a szülőknek. Táborokra, szabadidős programokra, foglalkozásokra igényfelmérések elvégzése. Középtávú cél: Évenkénti nyári táborok szervezése (szünet időtartama alatt több alkalommal is). Hosszú távú cél: 2019.06.- 2023. 12.31.: Évente a szünetek időtartama alatt több alkalommal is megszervezni a táborokat. A köznevelési intézmény nyitvatartási idejének újbóli vizsgálata.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kézműves foglalkozások, társasjáték klubok, fejlesztő és sportfoglalkozás.
Részvevők és felelős	Felelős: Polgármester Részvevők: Kisbajcsi Mikrotérség Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, IKSZT
Partnerek	családsegítő, IKSZT vezető
Határidő(k) pontokba szedve	2019.01-05. hó: helyzet- és igényfelmérés 2019.06.- 2023. 12.31.: folyamatosan táboroztatás, programok, foglalkozások szervezése
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A programokon, foglalkozásokon nő a résztvevő száma. A több tábor lehetőséget biztosít, hogy minél több gyermeknek legyen lehetősége részt venni azokon. Az intézmények jobb nyitvatartási ideje révén, a szülőknek (főleg az anyáknak) jobb esélyük van elhelyezkedni a munkaerőpiacon és megtartani munkájukat.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség. A családok tájékoztatása helyben szokásos módokon, érdeklődésük felkeltése.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás: közintézmények dolgozói, IKSZT vezető, családsegítő Pénzügyi források: pályázatok, eszközbeszerzés, Önkormányzati támogatás Infrastruktúra: helyiség biztosítás

Intézkedés címe:	HPV oltás bevezetése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A rosszindulatú daganatok legalább 20 százalékát vírusok okozzák. A HPV, azaz a Humán PapillómaVírus, amely ma az egyik leggyakoribb szexuális úton terjedő kórokozó, egyike ezeknek. Ezért - a fogamzóképes korba jutva - fontos mindenkinek tájékozódnia róla. A méhnyakrákok döntő többségének kialakulásában a HPV-vírus szerepe felvetődik. A HPV-fertőzés megelőzésére kifejlesztettek és elérhetővé tettek védőoltásokat, amelyekkel a méhnyakrákok többsége mára már megelőzhető. Oltható korosztály 10-25 év, lehetőleg a szexuális élet megkezdése előtt. Mivel 2014 őszétől minden évben az általános iskola VII. osztályát végző, 12. életévüket betöltött lányok kaphatják meg térítésmentesen az oltást, a kieső korosztály számára a szülők és a családtagok gondoskodhatnak annak beadatásáról.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Méhnyakrák kialakulásának megelőzése, felvilágosítás, tájékoztatás. Az oltás beadatásához segítség nyújtása a szülőknek. Rövid távú cél: 2019.01.-06. hó: Igényfelmérés. Középtávú cél: 2019.07. - 08. hó: Igényfelmérés kiértékelése Hosszú távú cél: 2019.09.01.-2023.12.31.: Megvalósítási lehetőségek feltérképezése folyamatosan.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az oltás sorozat 3 oltásból áll. Az oltóanyag jelenlegi ára nagyon magas, ezt a szülők nagy része bizonyára nem tudná kifizetni. Az önkormányzat lehetőségeihez mérten támogathatná az oltóanyagok megvásárlását.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester
Partnerek	Védőnő, házi orvos
Határidő(k) pontokba szedve	2019.01.-06. hó: Igényfelmérés. 2019.07. - 08. hó: Igényfelmérés kiértékelése 2019.09.01.-2023.12.31.: Megvalósítási lehetőségek feltérképezése folyamatosan.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredmény, ha a vírussal fertőzöttek száma nem nő. Minél szélesebb körben tájékoztatás nyújtása és az oltás beadásának ösztönzése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Alacsony érdeklődés. Tájékoztatás, folyamatos szűrővizsgálatokon való részvétel támogatása, ösztönzése.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás: önkormányzati forrás, pályázati források Humán erőforrás: védőnő, házi orvos

Intézkedés címe:	Hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása. Egyre több a köznevelési intézményekben a fejlődési, magatartási, beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermek.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása, felzárkóztatásuk elősegítése. A gyermekek számára a Pedagógiai Szakszolgálat által előírt fejlesztések biztosítása a településen. pedagógusok továbbképzése az SNI-s és BTM-es gyerekek integrált nevelése érdekében.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A településen hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása, felzárkóztatásuk elősegítése. Pedagógusok továbbképzése az SNI-s és BTM-es gyerekek integrált nevelése érdekében. Rövid távú cél: 2019.01-2019.04. hó: Helyzetfelmérés, adatok pontosítása. Középtávú cél: 2019.04.- folyamatos: Támogatások feltérképezése és azokhoz való hozzájutás segítése. Képzések feltérképezése az érintett pedagógusok számára és a részvételük elősegítése. Hosszú távú cél: 2019.05.- folyamatos: Hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javulása. A szükséges ellátásokhoz, fejlesztésekhez való hozzájutás az előírtak szerint.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Helyzetfelmérés, a családok és a családokban élő gyermekek életkörülményeinek és fejlesztendő szükségleteinek felmérése. Az iskolai és óvodai pedagógusok számára képzések feltérképezése és az azokon való részvétel segítése. A Kisbajcsi Mikrotérség Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat segítségével pénzügyi, természetbeni és speciális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása. Tapasztalatok összegzése.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester Résztevők: Kisbajcsi Mikrotérség Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, Óvodák, Iskola,
Partnerek	Családsegítő, Oktatási intézmények vezetői, Önkormányzat, Továbbképzést szervező intézmények.
Határidő(k) pontokba szedve	2019.01-2019.04. hó: Helyzetfelmérés 2019.04.- folyamatos: Támogatások feltérképezése és azokhoz való hozzájutás segítése. Képzések feltérképezése. 2019.05.- folyamatos: A szükséges ellátásokhoz, fejlesztésekhez való hozzájutás segítése. Felmérés, összegzés.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Javul a hátrányos helyzetű gyermekek életminősége. Az óvoda pedagógusok, pedagógusok hatékonyabban tudják kezelni a problémával küzdő gyermekeket, ezáltal is segítve zökkenőmentes integrációjukat. Szolgáltatások igénybe vétele az óvodákban, iskolában. Felmérés készítése a tapasztalatokról.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A családok nem működnek együtt. A közoktatási intézményeknek nem állnak rendelkezésre és nem biztosítottak továbbképzési lehetőségek. Nem valósul meg együttműködés képző intézményekkel.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás: családsegítő, intézmény vezetők, Óvodapedagógus, pedagógus. Pénzügyi forrás: pályázati lehetőségek, önkormányzati forrás.

Intézkedés címe:	<i>Fiatal édesanyák munkaerőpiaci helyzetének javítása</i>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A kisgyermeket nevelő, munkába visszatérő édesanyáknak sokszor gondot okoz, hogy a munka mellett a gyermekfelügyeletet nem, vagy csak részben tudják megoldani.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Azok az édesanyák, akik gyermeknevelés mellett újra dolgozni szeretnének, el tudjanak helyezkedni, és ne érje őket hátrányos megkülönböztetés azért, mert kisgyermeket nevelnek. Rövid távú cél: 2019.01.-2019.06. hó: Adatgyűjtés a munkaerő és a munkahelykínálat összehasonlítása céljából. Középtávú cél: 2019. 07. – folyamatos: Tájékoztatás munkalehetőségekről, képzésekről. Hosszú távú cél: 2019.07. – 2023 12.31.: A fiatal édesanyák munkaerőpiacon történő elhelyezkedése. Az óvodák közreműködése a megfelelő nyitva tartással, ennek segítése érdekében.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az óvoda részéről ismételt igényfelmérés a szülők körében az óvoda nyitva tartásáról, majd amennyiben szükséges újabb változtatás, a kiértékelés után a szükséges módosítások végrehajtása.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester
Partnerek	Óvoda, önkormányzat, Munkaügyi Központ, Felnőtt képző intézmények, védőnő
Határidő(k) pontokba szedve	2019.01.-2019.06. hó: Adatgyűjtés 2019. 07. – folyamatos: Tájékoztatás munkalehetőségekről, képzésekről. 2019.07. – 2023 12.31.: folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Munkába sikeresen visszatérő édesanyák száma. A piaci igényekhez történő alkalmazkodás elősegítése, képzésekkel, átképzésekkel a siker elhelyezkedés érdekében.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem állnak rendelkezésre megfelelő információk, adatok a célcsoportra vonatkozóan. Rendszeres kommunikáció, tájékoztatás a szülők és az óvoda között. Rendszeres kommunikáció, tájékoztatás a célcsoportot érintően.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás: Óvoda vezetők, családsegítő, Munkaügyi Központ munkatársai, képző intézmények munkatársai Pénzügyi forrás: önkormányzati forrás, pályázati lehetőségek

Intézkedés címe:	"Nyitás a világra"
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sok a magányos idős, akik nehezen mozdulnak ki otthonukból kevésbé nyitottak a közösségi programokra.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A településen élő idős emberek számára közösségi programok szervezése. Rövid távú cél: 2019.01.-03. hó: Igényfelmérés az idősök körében. Érdeklődési területük feltérképezése. Középtávú cél: 2019.04.- folyamatos: Programok, kirándulások szervezése. Hosszú távú cél: 2019.01.01. – 2023.12.31.: A településeken az idősök klubjának fenntartása, az elmagányosodás megelőzése. Együttműködés az Idősök Klubja vezetőivel.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés Rendezvény-, programszervezés, kirándulások szervezése. Nagyi Net program. Évente több alkalommal idősöknek szóló programok szervezése, kirándulások.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester Résztevők: IKSZT, Kisbajcsi Mikrotérség Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, Idősök Klubja
Partnerek	IKSZT vezetője, civil szervezetek, Idősök klubjának vezetője
Határidő(k) pontokba szedve	2019.01.-03. hó: Igényfelmérés 2019.04.- folyamatos: Érdeklődési körnek megfelelő programok, előadások kirándulás, tanfolyamok szervezése. 2019.01.01. – 2023.12.31.: Folyamatosan a célcsoport igényeinek megfelelő programok, kirándulások megtartása évente több alkalommal is. Idősök Klubja működésének fenntartása a településeken.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Nő a programokon, előadásokon, kirándulásokon résztvevők száma. Nő az internetet használók száma. Tájékoztatás, tájékozódás, folyamatos kapcsolattartás a célcsoporttal. Célcsoport érdeklődésének felkeltése az igényekhez igazodva.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány. A tájékoztatás és igényfelmérés ellenére kevés érdeklődő, résztvevő. Nehéz kimotozítani az idősöket a megszokott környezetükből, motiválni őket az aktív időskor eltöltésére.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás: IKSZT vezető, családsegítő, Nyugdíjas Klub vezetők. Pénzügyi forrás: pályázatok, önkormányzati önerő, civil támogató szervezetek. Infrastruktúra: helyszín biztosítás, technikai feltételek biztosítása,

Intézkedés címe:	<i>Idősek otthonának, környezetének védelme</i>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idős emberek gyakran válnak bűncselekmények áldozatává, kerülnek kiszolgáltatott helyzetbe, nem minden településen van kiépített kamerarendszer. Sok idős nem rendelkezik szén-monoxid érzékelő berendezéssel.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az idős emberek személyes, és lakókörnyezetük biztonságának növelése. Kamerarendszerek kiépítése, szén-monoxid érzékelő berendezés biztosítása. Rövid távú cél: 2019.01.-05.: egyedülálló, egyedül élő idősek számának felmérése. Középtávú cél: 2019.06.- 2020.12.31.: önkéntesek bevonása, civil szervezetek aktivizálása, rendőrség és polgárőrség bevonása, kamerarendszer pályázat benyújtása. Hosszú távú cél: 2022.01.01-2023.12.31.: Egyedülálló idősek számára segítség nyújtás otthonuk és környezetük védelme érdekében.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Helyzetfelmérés. Tájékoztatók tartása a rendőrség, polgárőrség részéről. Gyakori járőrözés a település utcáin, önkéntesek bevonása az idősek környezetének védelme érdekében.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester Résztevők: Kisbajcsi Mikrotérség és Gyermekejóléti Szolgálat, helyi polgárőrség, rendőrség, civil szervezetek, Nyugdíjas Klub, Karitasz szervezetek.
Partnerek	Rendőrség, Pajzs Polgárőr Egyesület, Kisbajcs-Szögye Polgárőr Egyesület, családsegítő, önkéntesek, Nyugdíjas Klub vezetője, Karitasz szervezetek.
Határidő(k) pontokba szedve	2019.01.-05.: Felmérés készítés. 2019.01.-2020.12.31.: Együttműködések kialakítása, pályázat benyújtás, program, kirándulás, előadás szervezések. 2022.01.01-2023.12.31.: Megvalósítás, idősek életminőségének javítása, elmagányosodás csökkentése.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Helyzetfelmérés összegzése. Az áldozattá válás kockázatának csökkentése. Civil szervezet, önkéntesek bevonásával az idősek otthonának környezetének védelme. Kamerarendszer kiépítésével elérhető a bűncselekmények számának csökkenése. Szén-monoxid érzékelő beszerzésével a balesetek elkerülése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány. Alacsony részvételi hajlandóság. Kevés érdeklődő a tájékoztató, megelőző előadások iránt. Rendszeres kapcsolattartás a rendőrség, polgárőr egyesületek és a nyugdíjasok között.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás: önkormányzati önerő, pályázati források. Humán erőforrás: rendőrség, polgárőrség tagjai, önkéntesek, családsegítő. Infrastruktúra biztosítása: helyiség, eszközök.

Intézkedés címe:	<i>Fogyatékkal élők segítése</i>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincsenek pontos adatok a településen fogyatékkal élők számáról, helyzetéről, problémáikról
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A fogyatékkal élőkkel kapcsolatos helyi adatok elemzése. A fogyatékkal élők által közvetlenül vagy közvetve érintett személyek helyi társadalmi aktivitásának növelése. Rövid távú cél: Érintett személyek tájékoztatása lakossági érzékenyítő programok szervezése. Középtávú cél: Társadalmi aktivitást ösztönző programok, kezdeményezések támogatása a partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők felelősségvállalásának elősegítésére. Hosszú távú cél: Állandó fórumok a fogyatékkal élők témáját érintő kérdésekben.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Helyzetfelmérés. Fogyatékkal kapcsolatos elemzések elvégzése. Együttműködési megállapodás kötése az önkormányzat székhelyéhez közel működő, fogyatékos személyek érdekvédelmét ellátó társadalmi szervezettel (szervezetekkel), mert ezek számos hasznos információval, tanáccsal tudják segíteni az önkormányzat munkáját.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester
Partnerek	Védőnő, orvos, térségi fogyatékkal élők szervezetei, pályázatot kiíró szervezetek.
Határidő(k) pontokba szedve	Feladatok végrehajtása: - folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Pozitív visszajelzések a fogyatékkal élők részéről. Rendezvények száma, rendezvényekkel elért személyek száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Alacsony együttműködés, aktivitási hajlandóság. Rendszeres kapcsolat az orvossal, védőnővel, társadalmi szervezetekkel, térségi fogyatékkal élők szervezeteivel együttműködés.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás: önkormányzati forrás, pályázati támogatás. Humán erőforrás: védőnő, orvos, térségi fogyatékkal élők szervezetei képviselői. Infrastruktúra: helyiség biztosítás, eszközök

Intézkedés címe:	<i>Közszolgáltatást nyújtó és egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése.</i>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Közszolgáltatást nyújtó és egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítése, azon épületekben ahol eddig ez nem valósult meg.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: Azoknak az intézményeknek az akadálymentesítése, ahol ez még nem történt meg. Településszintű szolgáltatások akadálymentességének felmérése. Közép távú cél: Fogyatékoság területén működő civil és lakossági szervezetek bevonása a tervezésbe. Hosszú távú cél: Települési közszolgáltatások és egyéb humán szolgáltatások komplex akadálymentesítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Akadálymentesítettség felmérése. Komplex tervezési folyamat a felhasználók és a szolgáltatói oldal bevonásával. Pályázati források felkutatása.
Résztvevők és felelős	Felelős: Polgármester
Partnerek	Pályázatot kiíró szervezetek, térségi fogyatékosági szervezetek, tervező, kivitelező
Határidő(k) pontokba szedve	Pályázatok figyelemmel kísérése folyamatosan. Pályázat elnyerése esetén az akadálymentesítés minél rövidebb időn belül való elvégzése.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Idősek, fogyatékkal élők is akadálymentesen tudják használni ezeket az épületeket. Az épület karbantartásával fenntartható az akadálymentesítés eredménye.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Ha nem jelenik meg pályázat.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás: Önkormányzati önerő, pályázati erőforrások

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetlemezés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Családi szociokulturális hátrányok szegénységgel érintett családoknál. Eladósodás megelőzése, adósság kezelése.	Nagyon fontos a megelőzés, az esetleges eladósodás megelőzése, illetve családoknál a már meglévő adósságok kezelése. A szociokulturális hátrányok csökkentése támogatásokhoz való hozzáférés segítésével, valamint adekvát támogatással. Figyelemfelhívás az indokolatlan és nehezen nyomon követhető különböző hitelek felvétele ügyében.	Az intézkedésnek megelőző célja van. A nehézségi körülmények között lehetőleg ne kerüljenek adósságba, vagy ha már adósságot halmoztak fel, akkor segítségnyújtás a kezeléséhez. Támogatásokhoz való hozzáférés segítésével.	Gazdasági program	2019.01.-2019.05. hó: Felmérés az érintettek köréről. 2019.01.-2019.05. hó: A Kisbajcsi Mikrotársaság Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat közreműködésével – pénzbeli és természetbeni támogatásokhoz való hozzáférés segítése. Adekvát adósságkezelő szolgálatokhoz való hozzáférés segítése. kapcsolatfelvétel Munkaügyi Központtal, képző intézményekkel. 2021.01.-2023.12.31.: Tanácsadások, előadások szervezése folyamatosan.	Család-Gyermekjóléti Szolgálat	Rövid távú cél: 2019.01.-2019.05. hó: Helyzetelemzés az érintettek köréről. Középtávú cél: 2019.06.-2020.12. hó: Adósságkezelő programok feltérképezése, támogatási lehetőségek feltérképezése. Csoportok, tájékoztató, prevenció, előadások szervezése, az érintettek megszólítása, bevonás. Hosszú távú cél: 2021.01.-2023.12.31.: Szociokulturális hátrányok csökkentése a szegénységgel érintett családoknál. Szemléletváltás erősítése.	Helyzetelemzés. Csoportok tájékoztató előadások szervezése által a célcsoport hátrányos helyzete csökken. Helyes pénzgazdálkodásra való motiváció növelése, a problémamegoldó képességek erősítése. Felmérés, ösztönzés a tapasztalatokról.	Humán erőforrás: családszociológus, adósságkezelő szakember, Munkaügyi Központ Infrastruktúra: helyiség biztosítása Pénzügyi forrás: Önkormányzati források, pályázatok	Csoportok, előadások szervezése.
2	A településen élő munkanélküliek elhelyezkedési esélyei	Az alacsony iskolai végzettségűek körében nagyobb a	Célunk a településen élő álláskeresők számára képzési,	Nincs ilyen dokumentum.	2019.01.-05. hó: Igényfelmérések elvégzése, összegzése.	Polgármester	Rövid távú cél: 2019.01.-05. hó: Igényfelmérés a helyi munkáltatók,	Bizonyítvány, igazolás a munkaügyi központtól, oktatás a központból	Humán erőforrás: Munkaügyi központ, oktatás szervező	Motivációs tréning, észlelő, csoportok tájékoztató és

					szakképzési lehetőségek feltárása, foglalkoztatottságuk elősegítése.		2019.06-12. hó: Kapsolati felvétel a Munkaügyi Központtal és oktatást szervező intézményekkel. 2020.01-2023.12.31.: Foglalkoztatás elősegítése.		foglalkoztatók körében, képzési lehetőségek feltárása. Igényfelmérés az álláskeresők körében. Középtávú cél: 2019.06-12. hó: Az álláskeresők képzésbe kapcsolódásának elősegítése. Hosszú távú cél: 2020.01-2023.12.31.: Foglalkoztatás elősegítése, a munkavállalók részére állásbörzék, foglalkoztatáshoz kapcsolódó tájékoztató nyújtása.	sikeres elhelyezkedésről. Az intézkedési terv eredményei fenntarthatóak, a képzéseken résztvevők új szakmai ismeretekkel képesek lesznek az elhelyezkedésre, a helyi munkáltatók is érdekeltek a foglalkoztatásukban.	intézmények, családsegítő Pénzügyi forrás: pályázatok, önkormányzati források	előadások szervezése.
3	Egészégnap évenkénti megszervezése szűrővizsgálatok al	Szakosított egészségügyi szűrővizsgálatok helyben nem elérhetőek.	A szakosított szűrővizsgálatok településen elérhetőek legyen, a hátrányos helyzetben lévő családok számára is. A népbetegségek kialakulásának megelőzése. A folyamatos szűrővizsgálatok javul az egészségi állapot. Egészégtudatosság növelése.	Nincs ilyen dokumentum.		2019.01-03. hó 2019.04-2023.12.31.: folyamatos	Polgármester	Rövid távú cél: 2019.01-03. hó: Helyzefelmérés, igényfelmérés szűrővizsgálatokra Középtávú cél: Évenkénti egészségnap megszervezéséhez az egészségnevelő programok, szűrővizsgálatok településen való biztosítás módjának feltérképezése. Hosszú távú cél: 2019.04.-2023.12.31.: Évente megszervezni a szűrővizsgálatok al egybekötött egészségnapot.	A szűrésen való részvétel növekedése, egészségi állapot javulása Egészégtudatosabb életmódra ösztönzés.	Humán erőforrás: megszervezéshez, lebonyolításhoz önkéntesek bevonása. Önkéntes szakember bevonása lehetőség szerint. Pénzügyi forrás: pályázatok, önkormányzati forrás Infrastruktúra: megfelelő vizsgálohelyiség biztosítása.	Évente legalább egy egészségnap szervezése, vagy szűrőssorozat biztosítása.	

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Gyermekek helyezéséről, felügyeletéről nyári szünében	A hosszú nyári szünében sok szülőnek problémát okoz a gyermekek felügyelete, szabaddíj elöltése	Szabaddíj hasznos elöltése, a gyermekek felügyelete a nyári szünében. Képességfejlesztés a szülők szabadságának tervezhetőségének segítése.	Gazdasági program, szervezeti működési szabályzat, egyes gyermekvédelmi ellátásokról szóló rendeletek	2019.01-05. helyzeti-igényfelmérés és 2019.06.-2023. 12.31.: folyamatosan táboroztatás, programok, foglalkozások szervezése	Polgármester	Rövid távú cél: 2019.01-05. hó: Újabb igényfelmérés a szülők körében. Óvoda, bölcsőde nyitvatartási rendjének újabb felmérése, hogy az jelenlegi állapotában megfelel-e a szülőknek. Táborokra, szabaddíj programokra, foglalkozásokra igényfelmérés elvégzése. Középtávú cél: Évenkénti nyári táborok szervezése (szünet időtartama alatt több alkalommal is).	A programokon, foglalkozásokon nő a résztvevő száma. A több tábor lehetőségét biztosít, hogy minél több gyermeknek legyen lehetősége részt venni azokon. Az intézmények jobb nyitvatartási ideje révén, a szülőknek (főleg az anyáknak) jobb esélyük van elhelyezkedni a munkaerőpiacon és megtartani munkájukat.	Humán erőforrás: közintézmények dolgozói, IKSZT vezető, családszolgáltató Pénzügyi források: pályázatok, eszközbeszerzés, Önkormányzati támogatás Infrastruktúra: helyiség biztosítás	Programok hirdetése, érdeklődés felmérése.
2	HPV oltás bevezetése	A rosszindulatú daganatok legáltalában 20 százalékat vírusok okozzák. A HPV, azaz a Humán Papillóma Vírus, amely ma az egyik leggyakoribb szexuális úton	Méhnyakrák kialakulásának megelőzése, felvilágosítás, tájékoztatás. Az oltás beadatásához segítségnyújtása a szülőknek.	Gazdasági program	Az oltás sorozat 3 oltásból áll. Az oltóanyag jelenlegi ára nagyon magas, ezt a szülők nagy része bizonyára nem tudná kifizetni. Az önkormányzat lehetőségeihez	Polgármester	Hosszú távú cél: 2019.06.-2023. 12.31.: Évente a szünetek időtartama alatt több alkalommal is megszervezni a táborokat. A köznevelési intézmény nyitvatartási idejének újabb vizsgálata. 2019.01.-06. hó: Igényfelmérés. 2019.07.-08. hó: Igényfelmérés kiértékelése 2019.09.01.-2023.12.31.: Megvalósítási lehetőségek feltérképezése folyamatosan.	Igényfelmérés a szülők, és az érintett korosztály körében. Eredmény, ha a vírussal fertőzöttek száma nem nő. Minél szélesebb körben tájékoztatás	Pénzügyi forrás: önkormányzati forrás, pályázati források Humán erőforrás: védőnő, házi orvos	Tájékoztatás, folyamatos szűrővizsgálatok

	<p>terjedő kórokozó, egyike ezeknek. Ezért a fogamzóképes korba jutva fontos mindenkinek tájékozódnia róla. A méhnyakrákok döntő többségének kialakulásában a HPV-vírus szerepe felvetődik. A HPV-fertőzés megelőzésére kifejlesztettek elérhetővé tették védőoltásokat, amelyekkel a méhnyakrákok többsége mára már megelőzhető. Oltható korosztály 10-25 év, lehetőleg a szexuális élet megkezdése előtt. Mivel 2014 őszétől minden évben az általános iskola VII. osztályát végző, 12. életévüket betöltött lányok kaphatják meg térítésmentesen az oltást, a kieső korosztály számára a szülők és a családtagok gondoskodhatnak beadatásáról.</p>	<p>A településen hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása, felzárkóztatásuk elősegítése. A gyermekek</p>	<p>Nincs ilyen dokumentum.</p>	<p>2019.01-2019.04. hó: Helyzetelemérés 2019.04.- folyamatos: Támogatások feltérképezése és azokhoz való</p>	<p>Polgármester</p>	<p>Rövid távú cél: 2019.01-2019.04. hó: Helyzetelemérés, adatok pontosítása. Középtávú cél: 2019.04.-</p>	<p>Javul a hátrányos helyzetű gyermekek életminősége. Az óvoda pedagógusok, pedagógusok hatékonyabban</p>	<p>Humán erőforrás: családszolgáltató, intézményvezetők, Óvodapedagógus, pedagógus. Pénzügyi forrás: pályázati</p>	<p>nyújtása és az oltás beadásának ösztönzése.</p>	<p>iménten támogathatná az oltóanyagok megvásárlását.</p>
<p>3</p>	<p>Hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása. Egyre több a köznevelési intézményekben a fejlődési,</p>									

					magartatási, beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermek.	számára Pedagógiai Szakszolgálat által előírt fejlesztések biztosítása a településen. pedagógusok továbbképzése az SNI-s és BTM-es gyerekek integrált nevelése érdekében.	a továbbképzése az SNI-s és BTM-es gyerekek integrált nevelése érdekében.	hozzájutás segítése. Képzések feltérképezése. 2019.05.- folyamatos: A szükséges ellátásokhoz, fejlesztésekhez való hozzájutás segítése. Felmérés, összegzés.			folyamatos: Támogatások feltérképezése és azokhoz való hozzájutás segítése. Képzések feltérképezése az érintett pedagógusok számára és a részvételük elősegítése. Hosszú távú cél: 2019.05.- folyamatos: Hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javulása. A szükséges ellátásokhoz, fejlesztésekhez való hozzájutás az előírtak szerint.	tuják kezelni a problémával küzdő gyermekeket, ezáltal is segítve zökkenőmentes integrációjukat. Szolgáltatások igénybe vétele az óvodákban, iskolákban. Felmérés készítése a tapasztalatokról.	lehetőségek, önkormányzati forrás	
III. A nők esélyegyenlősége														
1	Fiatal édesanyák munkaerőpiaci helyzetének javítása	A kisgyermekét nevelő, munkába visszatérő édesanyáknak sokszor gondot okoz, hogy a munka mellett a gyermekfelügyelet et nem, vagy csak részben tudják megoldani.	Azok az édesanyák, akik gyermeknevelés mellett dolgozni szeretnének, el tudjanak helyezkedni, és ne érje őket hátrányos megkülönböztetés azért, mert kisgyermekét nevelnek.	Szervezeti és Működési Szabályzat	2019.01.-2019.06. hó: Adatgyűjtés 2019. 07. - folyamatos: Tájékoztatás munkalehetőségekről, képzésekről. 2019.07. - 2023.12.31.: folyamatosan	Polgármester	Rövid távú cél: 2019.01.-2019.06. hó: Adatgyűjtés a munkaerő és a munkahelykínálat összehasonlítása céljából. Középtávú cél: 2019. 07. - folyamatos: Tájékoztatás munkalehetőségekről, képzésekről. Hosszú távú cél: 2019.07. - 2023.12.31.: A fiatal édesanyák munkaerőpiacon történő elhelyezkedése. Az óvodák közreműködése a megfelelő nyitva tartással, ennek segítése	Munkába sikeresen visszatérő édesanyák száma. A piaci igényekhez történő alkalmazkodás elősegítése, képzésekkel, át-képzésekkel a siker elhelyezkedés érdekében.	Humán erőforrás: Óvoda vezetők, családsegítő, Munkaügyi Központ munkatársai, képző intézmények munkatársai Pénzügyi forrás: önkormányzati forrás, pályázati lehetőségek	Rendszerezés kommunikáció, tájékoztatás a szülők és az óvoda között.				

					érdekében.					
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	"Nyitás a világra"	Sok a magányos idős, akik nehezen mozdulnak otthonukból kevésbé nyitottak a közösségi programokra.	A településen élő idős emberek számára közösségi programok szervezése.	Szociális rendelet	2019.01.-03. hó: Igényfelmérés 2019.04.- folyamatos: Érdeklődési körnek megfelelő programok, előadások kirándulás, tanfolyamok szervezése. 2019.01.01. - 2023.12.31.: Folyamatosan a célcsoport igényeinek megfelelő programok, kirándulások megtartása évente több alkalommal is. Idősek Klubja működésének fenntartása a településen.	Polgármester	Rövid távú cél: 2019.01.-03. hó: Igényfelmérés az idősök körében. Érdeklődési területük feltérképezése. Középtávú cél: 2019.04.- folyamatos: programok, kirándulások szervezése. Hosszú távú cél: 2023.12.31.: A településeken az idősök klubjának fenntartása, az elmagányosodás megelőzése. Együttműködés az Idősek Klubja vezetőivel.	Nő programokon, előadásokon, kirándulásokon résztvevők száma. Nő az internetet használók száma. Tájékoztató, tájékoztató, tájékoztató, tájékoztató kapcsolattartás a célcsoporttal. Célcsoport érdeklődésének felkeltése az igényekhez igazodva.	a Humán erőforrás: IKSZT vezető, családszolgáltató, Nyugdíjas Klub vezetők. Pénzügyi forrás: pályázatok, önkormányzati önrő, támogató szervezetek. Infrastruktúra: helyszín biztosítás, technikai feltételek biztosítása,	Változatos programok
2	Idősek otthonának, környezetének védelme	Az idős emberek gyakran válnak bűncselekmények áldozatává, kerülnek kiszolgáltatott helyzetbe, nem minden településen kiépített kamerarendszer. Sok idős nem rendelkezik szén-monoxid érzékelő berendezéssel.	Az idős emberek személys, és lakókörnyezetük biztonságának növelése. Kamerarendszerek kiépítése, szénmonoxid érzékelő berendezés biztosítása.	Szociális rendelet	2019.01.-05.: Felmérés készítés. 2019.01.- 2020.12.31.: Együttműködések kialakítása, pályázat benyújtás, program, kirándulás, előadás szervezések. 2022.01.01-2023.12.31.: Megvalósítás, idősök életminőségének javítása, elmagányosodás csökkentése.	Polgármester	Rövid távú cél: 2019.01.-05.: egyediállító, egyedül élő idősök számának felmérése. Középtávú cél: 2019.06.- 2020.12.31.-önkéntes bevonása, civil szervezetek aktivizálása, rendőrség és polgárőrség bevonása, kamerarendszer pályázat benyújtása. Hosszú távú cél: 2022.01.01-2023.12.31.: Egyediállító idősök számára	Helyzetfelmérés összegzése. Az áldozattá válás kockázatának csökkentése. Civil szervezet, önkéntesek bevonásával az idősök otthonának környezetének védelme. Kamerarendszer kiépítésével elérhető a bűncselekmények számának csökkentése. Szén-monoxid érzékelő beszerzésével a balesetek elkerülése.	Pénzügyi forrás: önkormányzati önrő, pályázati források. Humán erőforrás: rendőrség, polgárőrség tagjai, önkéntesek, családszolgáltató. Infrastruktúra biztosítása: helyiség, eszközök.	Rendszeres kapcsolat tartás a rendőrség, polgárőrség, önkéntesek között.

						segítségnyújtás és otthonuk környezetük védelme érdekében.				
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Fogyatékkal élők segítése	Nincsenek pontos adatok településen fogyatékkal élők számáról, helyzetéről, problémáikról.	A fogyatékkal élők kapcsolatos adatainak elemzése. A fogyatékoság által közvetlenül vagy közvetve érintett személyek helyi társadalmi aktivitásának növelése.	Szociális rendelet	Helyzetfelmérés. Fogyatékos kapcsolatos elemzések elvégzése. Együttműködési megállapodás az önkormányzat székhelyéhez közel működő, fogyatékos személyek érdekvédelmét ellátó társadalmi szervezettel (szervezetekkel), mert ezek számos hasznos információval, tanácsal tudják segíteni az önkormányzat munkáját.	Polgármester	Rövid távú cél: Érintett személyek tájékoztatása lakossági érdekvédelmi programok szervezése. Középtávú cél: Társadalmi aktivitást ösztönző programok, kezdeményezések támogatása a partnerségi, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők felelősségvállalásának elősegítésére. Hosszú távú cél: Állandó fórumok a fogyatékoság témáját érintő kérdésekben.	Pozitív visszajelzések a fogyatékkal élők részéről. Rendszervények száma, rendezvényekkel elért személyek száma.	Pénzügyi forrás: önkormányzati forrás, pályázati támogatás. Humán erőforrás: védőnő, orvos, térségi fogyatékosági szervezetek képviselői. Infrastruktúra: helyiség biztosítás, eszközök	Rendszerezés kapcsolatos orvossal, védőnővel, társadalmi szervezetekkel, információk kérése.
2.	Közszolgáltatást nyújtó és egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés e.	Közszolgáltatást nyújtó és egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés e, azon épületekben ahol eddig ez nem valósult meg.	Közszolgáltatást nyújtó és egyéb humán szolgáltatások helyszíneként szolgáló épületek fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés e.	Gazdasági program, szociális rendelet	Pályázatok figyelemmel kísérése folyamatosan. Pályázat elnyerése esetén az akadálymentesítés minél rövidebb időn belül való elvégzése.	Polgármester	Rövid távú cél: Azoknak az intézményeknek az akadálymentesítés e, ahol ez még nem történt meg. Településszintű szolgáltatások akadálymentességének felmérése. Közép távú cél: Fogyatékoság területén működő civil és lakossági szervezetek bevonása a tervezésbe. Hosszú távú cél:	Idősek, fogyatékkal élők is akadálymentesen tudják használni az épületeket. Az épület karbantartásával fenntartható az akadálymentesítés eredménye.	Pénzügyi forrás: Önkormányzati önerő, pályázati erőforrások	Az épületek karbantartásával fenntartható az akadálymentesítés eredménye.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

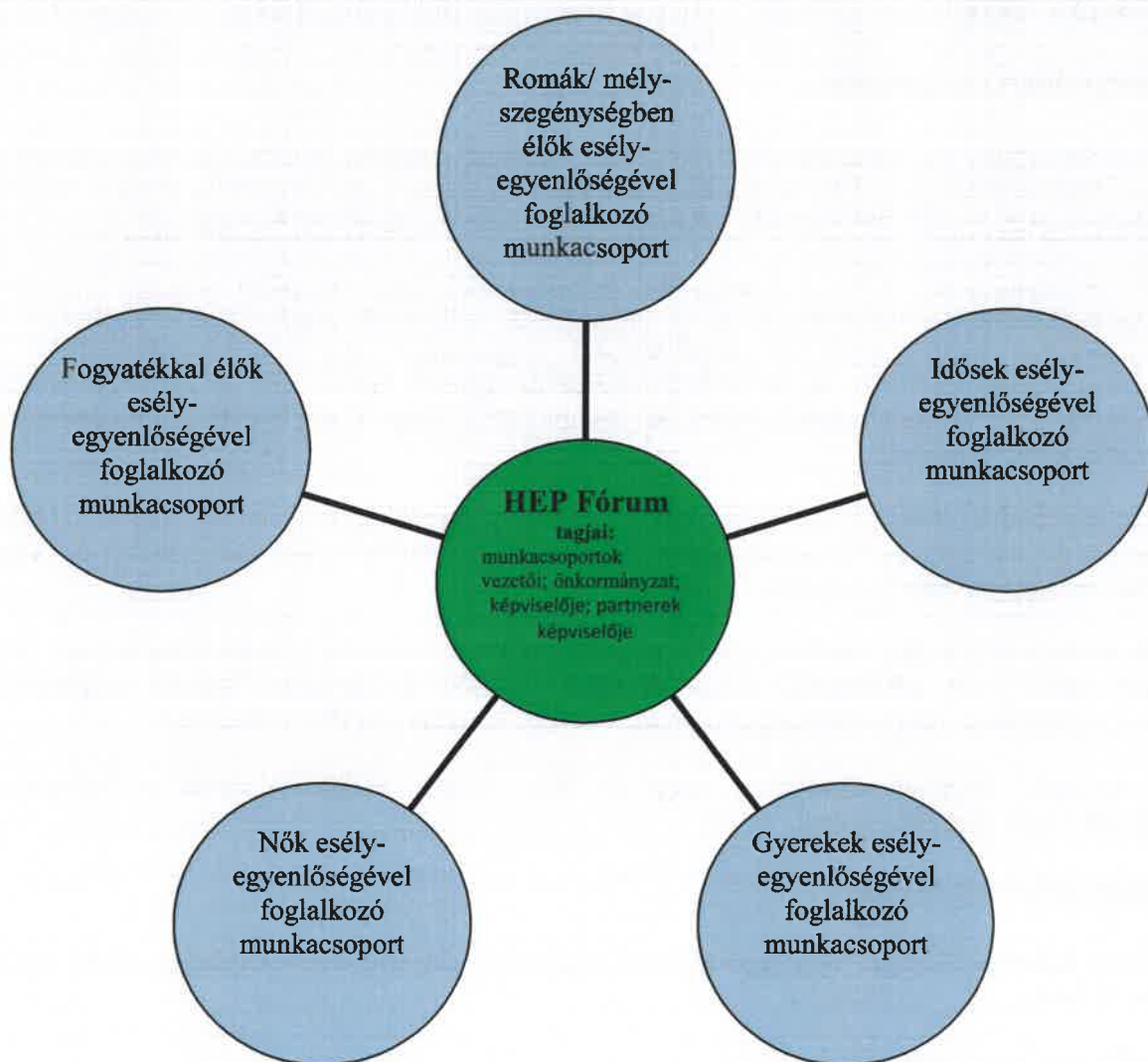
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a mindenkori polgármester felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és

toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselő testületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős (ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Kisbajcs község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Kisbajcs község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 71/2018.(XI.07.) számú határozatával elfogadta.

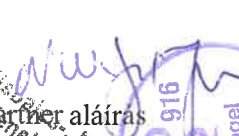
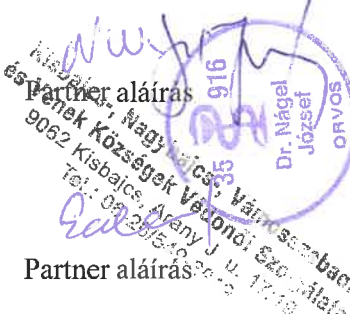
Mellékletek:

Dátum Kisbajcs, 2018. november 07.

Aláírás

A. Kisbajcs Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum Kisbajcs, 2018. november 12.

Partner aláírás
Dr. Nagel József ORVOS
Kisbajcs, Arany J. u. 12-18
Tel.: 06 20/540 00-10

Dátum Kisbajcs, 2018. november 12.

Partner aláírás

Dátum Kisbajcs, 2018. november 12.

Partner aláírás

Dátum Kisbajcs, 2018. november 12.

HEP elkészítési jegyzék¹

NÉV ²	HEP részei ³										Aláírás ⁴	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
<i>Dr. Dobos József</i>	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
<i>Kalmár Kornél</i>	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
<i>Szabó Beatrix</i>	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
<i>Szalainé Szabó Andrea</i>	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
<i>Görbe-Kovács Tímea</i>	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
<i>Földes Edit</i>	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

¹ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértéssel és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolható dokumentum.

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatja, ellenézte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenézte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

